

ESIMERKKIKOTITALOUKSIEN OSTOVOIMA 2022-2027

JHL-KOTITALOUKSIEN OSTOVOIMA PALAUTUU PALKANKOROTUSTEN ANSIOSTA

MILLA NYYYSSÖLÄ

POSITIO

AMMATTILIITTO JHL:N
YHTEISKUNNALLINEN
JULKAISUSARJA

JHL-KOTITALOUKSIEN OSTOVOIMA PALAUTUU PALKANKOROTUSTEN ANSIOSTA

Milla Nyyssölä, Labore

Johdanto

Sosiaaliturvaleikkaukset ja ansiotulovähennyksen lakkautus hidastavat edelleen ostovoiman palautumista. Historiallisen suuret hyvätuloisten veronkevennykset eivät merkittävästi lisää JHL-perheiden ostovoimaa.

- Poliitiikkatoimet heikentävät ostovoimaa, suhdannekehitys tukee sitä osittain: kotitalouksien ostovoima ei palaudu ilman inflaation talttumista ja ansiotulojen kasvua.
- Ostovoima palautuu hitaasti – Orpon hallituksen päätökset eivät tue matalatuloisten kotitalouksien elintason korjaantumista.
- Verohuojennukset eivät merkittävästi paranna työtä tekevien taloudellista asemaa – sosiaaliturvan muutokset heikentävät opiskelijoiden ja osa-aikaistyöttömien toimeentuloa.
- Suurin ostovoimaa tukeva tekijä on palkkatulojen nousu vuosina 2025–2026, vero- ja sosiaaliturvamuutosten vaikutus on vähäisempi.

JHL:n esimerkkikotitalouksien ostovoimakatsauksessa tarkastellaan neljän kuvitteellisen kotitalouden tulojen, verojen ja veronluonteisten maksujen sekä ostovoiman kehitystä vuosina 2022–2027. Laskelmista vastaa Työn ja talouden tutkimus LABORE.

Menetelmät

Esimerkkikotitalouksien laskelmissa tarkastellaan:

- ansiotulojen ja tulonsiirtojen kehitystä,
- verojen ja veronluonteisten maksujen muutoksia ja
- näiden vaikutusta kotitalouksien ostovoimaan.

Laskelmissa on huomioitu kaavaillut ja toteutuneet muutokset verotukseen, sosiaalivakuutusmaksuihin sekä sosiaaliturvaan. Lisäksi laskelmissa huomioidaan asuntolainan hoitokulujen, vuokrien sekä ay-jäsenmaksujen ja kassamaksujen vaikutukset käytettävissä oleviin tuloihin, saatuihin tulonsiirtoihin sekä verovähennyksiin. Nämä laskelmat on tehty 15.1.2026 käytettävissä olleilla tiedoilla, mallilla ja oletuksilla.

Kullekin esimerkkikotitaloudelle on laskettu myös kulutustutkimuksen aineiston mukaiseen mitattuun kulutusrakenteeseen perustuvat kotitalouskohtaiset kulutuskorit, mikä mahdollistaa erisuuruisten inflaatiovauhtien vaikutuksen huomioimisen laskettaessa perheiden ostovoiman kehitystä. Tässä raportissa laskelmat kattavat vuodet 2022–2027, mutta muutoslukujen määrittämiseksi tarkastelujakson ensimmäiselle vuodelle 2022, tasolaskelmat on tehty myös vuoden 2021 osalta.

Taustatekijät

Taloussympäristö

Kuluvaa vuosikymmentä leimaa poikkeuksellinen taloussympäristö. 2020-luvun alkuvuosia varjosti koronapandemia, joka oli samanaikaisesti kysyntä- ja tarjontashokki ja heikensi kotitalouksien turvallisuudentunnetta sekä taloudellista ennakoitavuutta. 2020-luvun alkupuolella kotitalouksien toimeentuloon vaikuttivat voimakkaasti kiihtynyt inflaatio, jyrkkä korkotason nousu sekä epävarma palkkakehitys. Hintapaineet kohdistuivat etenkin asumiseen ja energiaan, joilla on merkittävä rooli mediaanituloisten talouksien kulutusrakenteessa. Pandemian jäljiltä ihmisillä oli

Asuntovelallisille kotitalouksille korkojen nousu merkitsi huomattavaa taloudellista shokkia. Asuntolainojen korot nousivat nopeasti vuosina 2022–2023, mikä heikensi ostovoimaa merkittävästi, vaikka nimelliset ansiotulot samanaikaisesti jatkoivat kasvuaan. Vuonna 2023 ostovoiman heikkeneminen oli erityisen voimakasta, kun korkomenojen kasvoivat ja nopea inflaatio söi palkankorotusten tuomat lisät.

Vuonna 2024 olosuhteet alkoivat vähitellen vakautua. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku tukivat kotitalouksien ostovoiman kehitystä, joka kääntyi useimmilla kotitalouksilla uudelleen kasvuun. Vuonna 2025 käytettävissä olevat nimellistulot supistuivat, kun etuuksia leikattiin.

Lähtöleveysuudessa inflaation arvioidaan pysyvän maltillisella tasolla, samalla kun ansiotulojen ja käytettävissä olevien nimellistulojen kasvun arvioidaan jatkuvan kohtalaisena. Vuonna 2026 ostovoimakehitys pysyykin positiivisena. Vuonna 2027 ostovoiman kehitys jää kuitenkin hyvin vaikeaksi mutta pääosin positiiviseksi.

Ostovoiman romahdus vuosina 2022–2023 jättää kuitenkin pysyvän jäljen monien kotitalouksien ostovoimakehitykseen. Vaikka ostovoima kääntyy maltilliseen kasvuun, ei se ennustejaksolla 2026–2027 palaudu vuoden 2021 tasolle opiskelijan eikä osa-aikaistyöttömän kotitaloudessa. Elintaso heikkenee verrattuna kriisiä edeltävään tilanteeseen.

Politiikkatoimenpiteet

2020-luvun alkupuolella käytössä oli erilaisia sosiaalietuuksia ja verovähennyksiä, joita on sittemmin leikattu ja lakkautettu. Vuodesta 2025 alkaen ansiotulovähennys poistettiin kokonaan, ja verouudistusten painopiste siirrettiin työtulovähennyksen uudistamiseen sekä korkeimpien marginaaliveroasteiden laskemiseen. Esimerkkitalouksien kohdalla uudistus ei kuitenkaan korvaa aiemmin voimassa olleiden ansiotulo- ja työtulovähennysten yhteisvaikutusta, vaan saatavien verovähennysten määrä jää pysyvästi heikommaksi kuin vuonna 2024.

Sosiaaliturvaan tehdyt leikkaukset, erityisesti ansiosidonnaisen työttömyysturvan porrastus ja asumistuen heikennykset, vaikeuttavat merkittävästi näiden etuuksien varassa elävien kotitalouksien toimeentuloa. Verotukseen tehdyt uudistukset eivät korjaa etuusleikkausten aiheuttamia säröjä toimeentuloon. Lisäksi palkansaajien veroluonteisia maksuja on myös nostettu, mikä heikentää palkansaajien nettotuloja. Työttömyysvakuutusmaksujen ja työeläkemaksujen korotukset kohdistuvat suoraan ansiotuloihin ja pienentävät palkankorotuksista käteen jäävää osuutta. Näiden maksujen nousu hieman myös vaimentaa veronalennusten vaikutusta käytettävissä oleviin tuloihin.

Orpon hallituksen koko politiikkapaketti, mukaan lukien sosiaaliturvaleikkaukset sekä monien verovähennysten lakkauttaminen, mukaan lukien ay-jäsenmaksujen verovähennysoikeuden poisto, ilman kompensoivia uudistuksia, on heikentänyt tarkasteltujen kotitalouksien ostovoimakehitystä. Ostovoiman elpymisestä voidaan pääosin kiittää korkojen laskua, inflaation talttumista ja palkankorotuksia.

Esimerkkikotitalouksien valinta

Raportissa tarkasteltavat JHL-esimerkkikotitaloudet on valittu kuvaamaan Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL:n edustamaa noin 150 000 työntekijän joukkoa Suomen palvelusektorilla. Valtaosa tästä joukosta on naisia, ja enemmistö JHL:n jäsenistä työskentelee julkisten palveluiden parissa. Palvelurakenteen muutoksen myötä myös yksityisten palveluiden merkitys on kuitenkin kasvanut. JHL edustaa yli tuhatta ammattinimikettä ja neuvottelee yli sataa työ- tai virkaehtosopimusta. Esimerkkikotitaloudet on valittu edustamaan tätä pääosin matala- ja keskituloista joukkoa siinä määrin, kuin rajatulla esimerkkijoukolla on mahdollista.

Kotitalous	Kotitaloustyyppi ja elämäntilanne	Työmarkkina-asema	Asumismuoto ja paikkakunta	Tulot/toimeentulo
Kalle ja Kaisa	Kahden aikuisen lapsiperhe, kaksi kouluikäistä lasta	Kokoaikainen palkansaaja ja osa-aikainen soviteltua etuutta saava palkansaaja etuus	Omistusasunto, Vaasa	Mediaani- ja matalatuloisen yhdistelmä, ansio- ja etuustulot
Lamai	Yksinhuoltaja, yksi alle kouluikäinen lapsi	Kokoaikatyössä käyvä vuorotyöntekijä	Vuokra-asunto, Tampere	Keskituloinen, lapsiperhe-etuudet ja elatustuki
Leena	Yksinasuva iäkkäämpi palkansaaja, leski	Kokoaikatyössä käyvä	Velaton omistusasunto, Kajaani	Keskituloinen, palkkatulo ja lesken alkueläke
Oona	Yksinasuva nuori opiskelija	Opiskelija, osa-aikatyössä	Vuokra-asunto, Helsinki	Matalatuloinen, opintotuki ja osa-aikatyö

Valinnoissa on pyritty siihen, että esimerkkikotitaloudet täydentävät mahdollisimman hyvin **Laboren aiemmissa laskelmissa** käytettyjä esimerkkiperheitä ja heijastavat nykyistä työmarkkina- ja perherakennetta. Esimerkkikotitaloudet edustavat erilaisia elämäntilanteita, joissa verotus, tulonsiirrot ja asumiskustannukset vaikuttavat toimeentuloon eri tavoin. Tarkastelua on Laboren aiemmista esimerkkilaskelmista laajennettu kattamaan useita paikkakuntia, jotta kunnallisverotuksen erot ja alueelliset asumiskustannuserot tulevat huomioiduiksi. Lisäksi mukaan on valittu kotitaloustyyppejä, joita Laboren aiemmissa esimerkkiperheissä ei ole systemaattisesti tarkasteltu, kuten osa-aikaisesti työskenteleviä tai sosiaaliturvaa täydentävästi saavia palkansaajia.

Kaikki esimerkkikotitaloudet saavat pääosan tuloistaan ansiotyöstä, mutta eroavat toisistaan:

- iän,
- perherakenteen,
- asumismuodon,
- työmarkkina-aseman ja
- asuinkunnan

suhteen. Näin ollen kotitaloudet ovat eri tavoin oikeutettuja tulonsiirtoihin ja alttiita verotusta, sosiaaliturvaa ja asumiskustannuksia koskeville politiikkamuutoksille. Palkansaajien tulotaso vastaa sukupuolen, iän sekä ammatti- ja koulutusnimikkeen mukaista mediaanituloa, jolloin tarkas-

telu kohdistuu nimenomaan tyypilliseen eikä poikkeukselliseen tulokehitykseen. Osa-aikaisesti työskentelevien kohdalla tuntiansiot ja työskennelty tuntimäärä vastaavat kyseisten ammattien toteutunutta mediaanitasoa. Näin esimerkkikotitaloudet muodostavat realistisen ja läpinäkyvän kokonaisuuden, jonka avulla voidaan tarkastella talousympäristön ja politiikkatoimenpiteiden yhteisvaikutuksia palkansaajakotitalouksien toimeentuloon.

Tulokehitys

Esimerkkipalkansaajien tulotaso vastaa sukupuolen, iän sekä ammatti- ja koulutusnimikkeen mukaista tilastoihin perustuvaa mediaanituloa vuosina 2021–2024. Osa-aikaisesti työskentelevien kohdalla kuukausipalkka on määritelty toteutuneiden mediaanituloansioiden ja tehdyn työajan perusteella. Vuosien 2025–2027 osalta palkkataso määrittyy Laboren ansiotasoenusteen mukaisesti.

Vuosina 2021–2023 kaikkien esimerkkikotitalouksien bruttotulot kasvoivat. Kasvun suuruus vaihteli kotitaloustyyppin mukaan 12–17 prosentin välillä. Suurinta kasvu oli yksinasuvalla leskellä (+ 17 %) ja pienintä yksinhuoltajalla ja opiskelijalla (+ 12 %). Kehitystä selittivät erityisesti ansiotulojen kasvu ja opintotuen tulojen korottamisesta seurannut mahdollisuus nostaa useampia tukikuukausia vuodessa. Kokonaisuutena vuosien 2021–2023 tulokehitys muodostaa lähtökohdan myöhemmille tarkasteluvuosille, joina inflaatio, sosiaaliturvaleikkaukset ja veropoliittiset muutokset alkoivat vaikuttaa kotitalouksien tuloihin aiempaa eriytyneemmin.

Vuonna 2024 ja erityisesti vuonna 2025 tehdyt sosiaaliturvaleikkaukset heikensivät tukia saavien kotitalouksien toimeentuloa. Opiskelijan ja soviteltua ansiosidonnaista päivärahaa saavan osa-aikaisesti työskentelevän henkilön käytettävissä olevat nimellistulot laskivat vuonna 2025, vaikka muiden kotitalouksien tulokehitys pysyi positiivisena. Elokuussa 2025 opintotuen asumislisän tultua voimaan opiskelijan ostovoiman kurjistuminen pysähtyi ja pääsi osin palautumaan kohti leikkauksia edeltävää tasoa.

Kansaneläkeindeksiin ja työeläkeindeksiin tehtävät indeksikorotukset ovat vuonna 2025 selvästi alle ansiotasoindeksin nousun. Syynä tälle on erityisesti hidastuva kuluttajahintainflaatio, jonka rooli on merkittävä näiden indeksien arvonnäyttelyn taustalla. Huomionarvoista on, että edelleen vuonna 2026 kansaneläkeindeksin kasvu tulee olemaan vain kuudesosa ansiotason ennakoitua kasvusta. Monet kansaneläkeindeksiin sidotut etuudet on jäädytetty vuoden 2023 tasoon. Lisäksi ansiosidonnaiseen työttömyysturvaan tehtiin useita heikentäviä uudistuksia, mikä vaikuttaa selvästi ansiosidonnaisella olevien tulokehitykseen.

Arvioimme laskelmien viiden palkansaajan ansiotulojen kasvavan keskimäärin 2,6 prosenttia vuonna 2025, 3,0 prosenttia vuonna 2026 ja 2,7 prosenttia vuonna 2027. Ansiotasoindeksin kasvun oletukset perustuvat Laboren syksyn 2025 talousennusteeseen.

Vuonna 2026 lapsiperheet kokevat myös pienen kädenojennuksen, sillä työtulovähennykseen tehtiin sen määrän indeksikorotuksen ja toisen poistumaprosentin poistamisen lisäksi lapsikorotuksen korotus vuonna 2026. Lapsikorotusta nostettiin 50 eurosta 105 euroon vähennyksen enimmäismäärään jokaista lasta kohden. Korotuksen määrä on kaksinkertainen yksinhuoltajille. Eniten rahallisesti työtulovähennyksestä hyötyy joukon parhaiten tienaaava esimerkkihenkilö, Kalle konduktööri. Työtulovähennyksen uudistukset eivät silti paikkaa lovea, joka on aiemmin syntynyt ansiotulovähennyksen lakkauttamisesta.

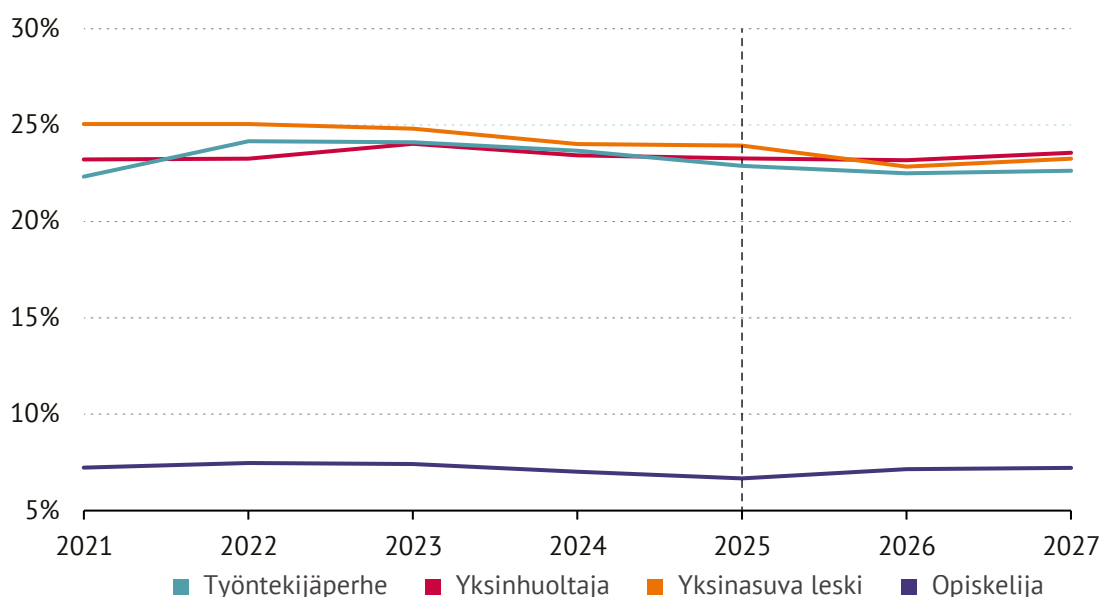
Verotus ja käytettävissä olevat tulot

Verojen ja veroluonteisten maksujen osuus bruttotuloista vaihtelee tarkastelujaksolla kotitaloustyypeittäin hyvin vähän. Poikkeuksen tekee opiskelija, jonka veroaste matala pienten tulojen vuoksi ja vaihtelee asumistukiin tehtyjen muutosten seurauksena. Opiskelijan bruttotulojen vero-osuuden

ennustetaan olevan vuonna 2027 lähes täysin samalla tasolla kuin vuonna 2021. Opintojen ja asumisen tuet ovat heikentyneet sekä nimellisesti että reaalisestisuhteessa vuoden 2021 tasoon. Vuodesta 2021 vuoteen 2027 verotus kiristyy työntekijäperheellä ja yksinhuoltajalla, mutta kevenee yksinasuvalla leskellä. Vuodesta 2025 vuoteen 2026 verotus kiristyy köyhällä opiskelijalla noin puoli prosenttia, kun taas yksinasuvalla mediaanituloisella verotus kevenee noin prosentin. Veronkevennysten vaikutus jää kuitenkin lyhytaikaiseksi, sillä vuonna 2027 verojen ja veroluonteisten maksujen osuus tuloista kasvaa jälleen kaikissa kotitaloustyypeissä. Verotus kiristyy lievästi (kiristyy 0,08 % – 0,41 %) huolimatta siitä, että veroperusteisiin on tehty indeksitarkistuksia.

KUVIO 1. VEROJEN JA VERONLUONTEISTEN MAKSUJEN OSUUS BRUTTOTULOISTA 2021-2027

Labore, Tilastokeskus

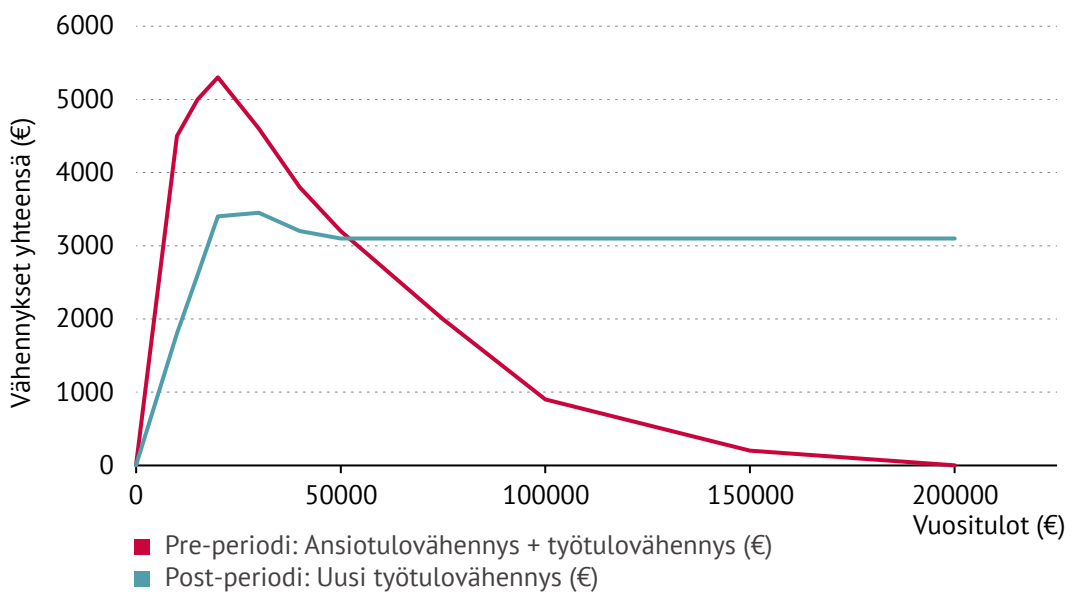
Merkittävimmit esimerkkikotitalouksiin vaikuttavat lakimuutokset vuodesta 2025 vuoteen 2027 liittyvät veroreformeihin. Valtionveroasteikkoon tehty muutokset eivät kevennä verotusta valittujen kotitalouksien osalta. Työtulovähennykseen tehtävät muutokset¹, jotka keventävät suhteellisesti eniten hyvätuloisten verotusta, eivät kasvata matalatuloisten perheiden ostovoimaa yhtä paljon kuin parempituloisten. Lapsiperheiden osalta verotuksessa näkyy työtulovähennyksen lapsikorotuksen verotusta keventävä vaikutus vuonna 2026. Työssäkäyvällä yksinhuoltajalla korotus tuntuu kaksikertaisena. Vuoteen 2027 tultaessa veroasteen muutokset vaihtelevat perheen mukaan puoli prosenttiyksikköä nollan molemmin puolin.

¹ Työtulovähennyksen enimmäismäärää korotetaan 3225 eurosta 3430 euroon, ja sen saannin tulorajoja nostetaan (alaraja 24 250 € → 35 000 €, yläraja 42 550 € → 50 550 €). Samalla poistumaprosentteja pienennetään: ylempi poistuma (3,44 %) poistuu kokonaan ja alempi laskee 2,22 → 2,0 prosenttiin. Käytännössä tämä tarkoittaa, että verovähennystä saadaan enemmän hieman suuremmilla tuloilla ja sen määrä pienenee aiempaa loivemmin, jolloin erityisesti keski- ja hyvätuloisille jää enemmän tuloja käteen eli heillä verotus kevenee.

Vuoden 2025 uudistuksessa ansiotulovähennys poistettiin ja se korvattiin työtulovähennystä uudistamalla. Vaikka verotuottojen kannalta uudistuksen mainittiin olevan valtionbudjetin näkökulmasta neutraali, esimerkkikotitalouksien osalta muutos ei ole ollut neutraali, vaan se on vähentänyt saatavien verovähennysten määrää pysyvästi. Työtulovähennyksen avulla kanavoidaan veronvähennyksiä vuodesta 2026 alkaen erityen hyvätuloisille; kun kolmannen poistumaprosentin poistaminen tuo vähennyksen nyt myös rikkaiden ulottuville, joiden osalta se olisi muutoin mennyt nolnaan.

KUVIO 2. . ANSIOTULOVÄHENNYKSEN JA TYÖTULOVÄHENNYKSEN SAANTIMÄÄRÄT VUOSITULOITTAIN

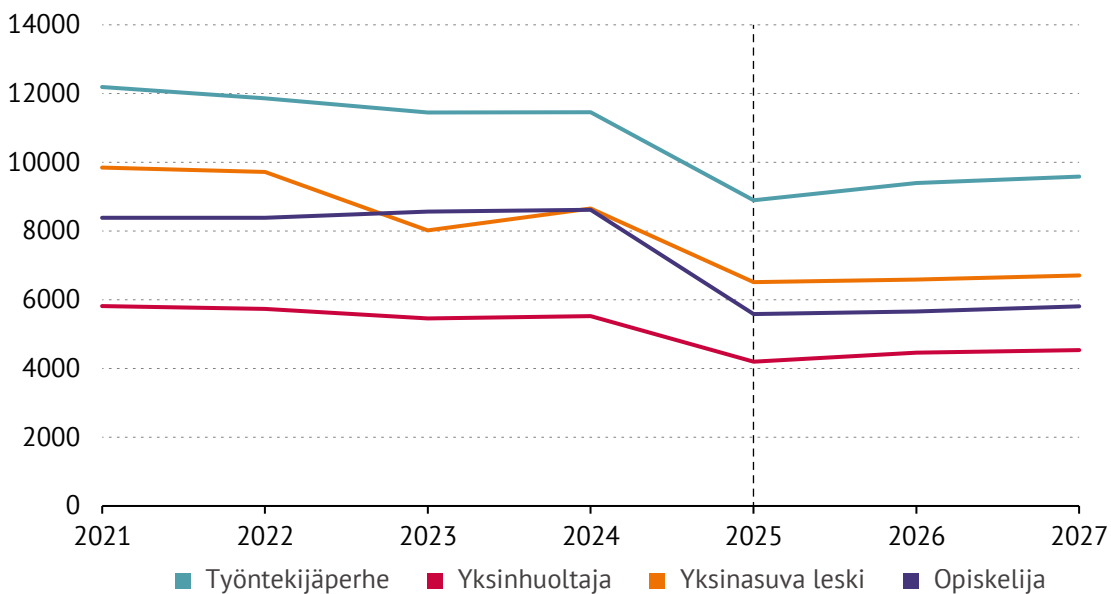
Labore, Tilastokeskus

Kuvioista 2 ja 3 nähdään, että vuosina 2025 ja 2026 uudistunut työtulovähennys ei paikkaa ansiotulovähennyksen lakkauttamista. Vaikka uudistus on valtion budjetin osalta neutraali, se ei ole sitä esimerkkikotitalouksien tulotasolla.

KUVIO 3. PÄÄASIAALLISTEN VEROVÄHENNYSTEN NIMELLINEN EUROMÄÄRÄINEN SUMMA KOTITALOUKSITTAIN 2021-2027
(sis. tulonhankkimis-, ansiotulo-, perus- ja työtulovähennys)

Labore, Tilastokeskus

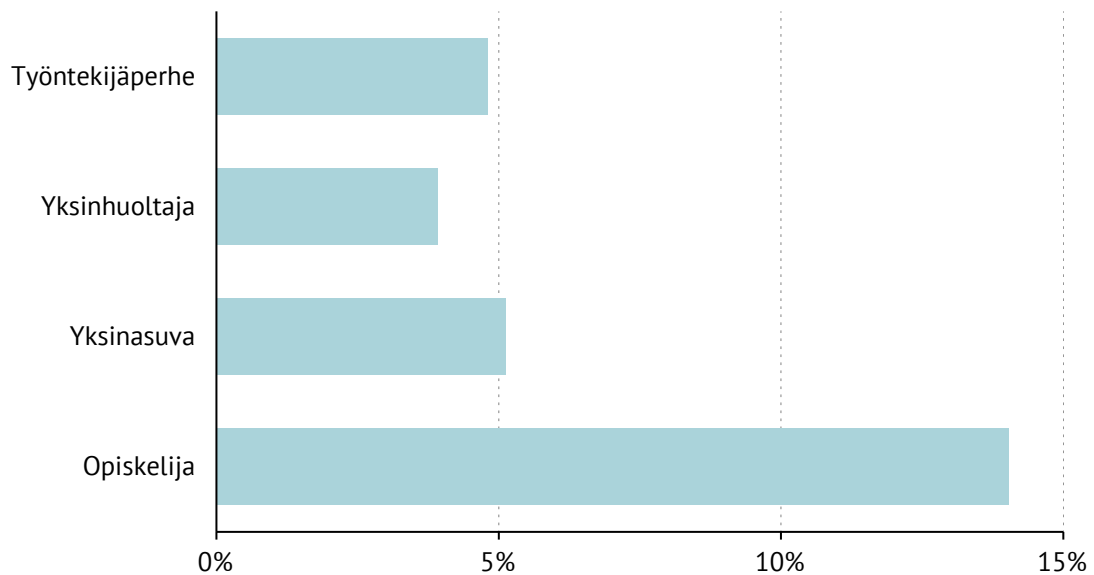

Vuosina 2025–2027 käytettävissä olevat nimellistulot kasvavat kaikilla ansiotasoindeksiennusteen kehitykseen nojautuen, mutta prosentuaalisesti eniten kasvua on opiskelijalla (14,4 %). Muutoksen taustalla on eritoten asumisen tukiin liittyvät muutokset.

Pidemmän aikavälin, 2021–2027, tarkastelussa yksinasuvan käytettävissä olevat tulot ovat kasvaneet prosentuaalisesti eniten (32 %). Opiskelijan lisäksi heikointa kehitys on ollut yksinhuoltajalla ja ansiosidonnaista saavalla työttömällä; muun muassa ansiopäivärahan porrastus on pudottanut hänet muiden esimerkkiperheiden kehityksestä (18 %).

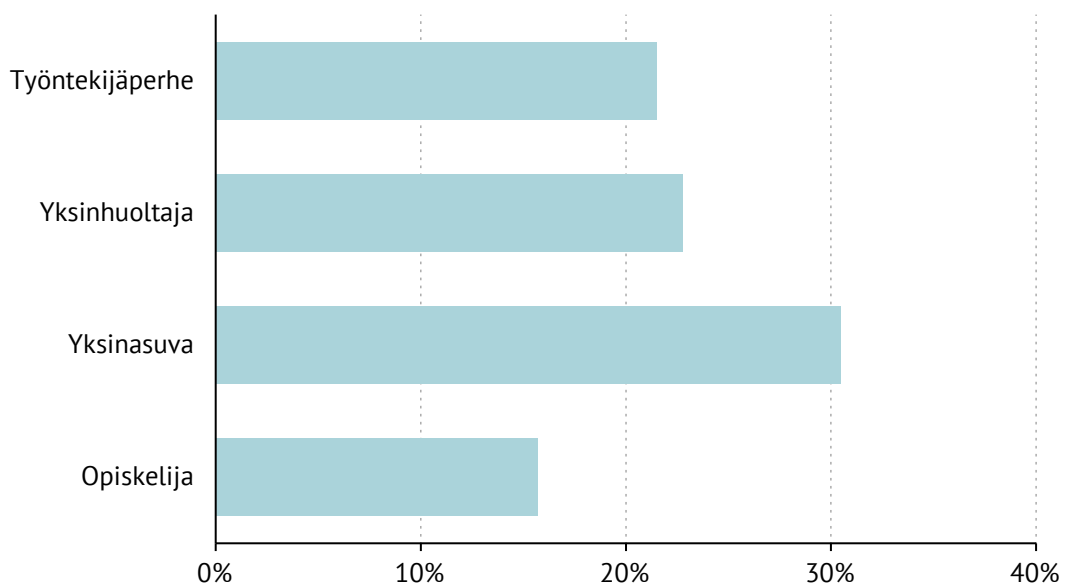
KUVIO 4. KÄYTETTÄVISSÄ OLEVIA NIMELLISTEN TULOJEN PROSENTUAALINEN MUUTOS PERHEITTÄIN 2025-2027

Labore, Tilastokeskus

KUVIO 5. KÄYTETTÄVISSÄ OLEVIA NIMELLISTEN TULOJEN KEHITYS 2021-2027

Labore, Tilastokeskus

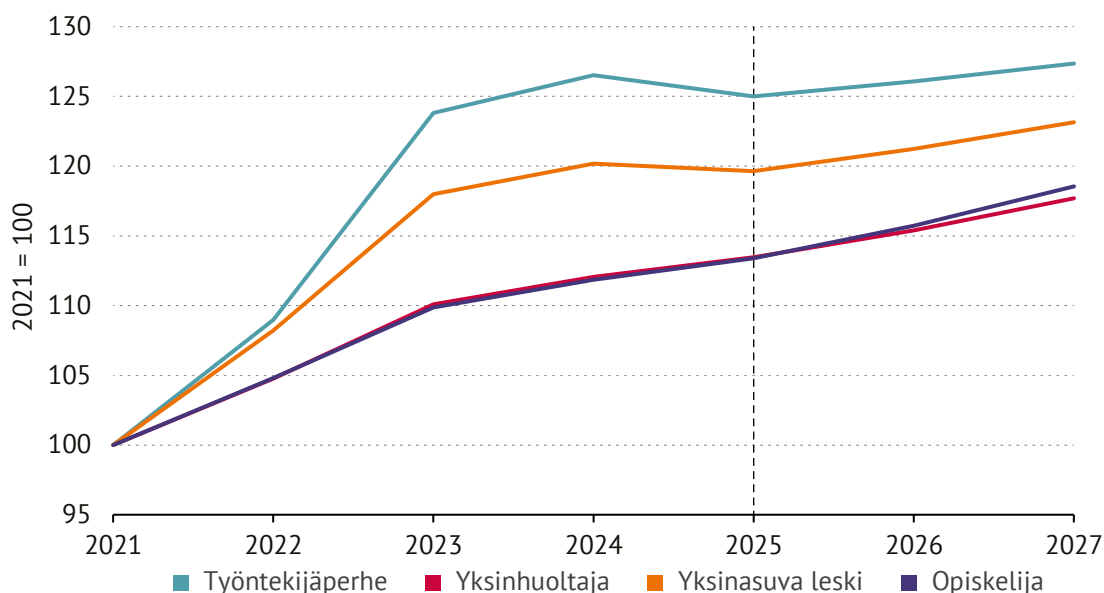
Perhekohtaiset kulutuskorit ja inflaatio

Perheille on laskettu kulutustutkimuksen perusteella niille ominaiset kulutuskorit, joiden hintakehitys kuvaa perheiden kohtaamaa inflaativauhtia. Perhekohtaiset inflaatiot kuvaavat siis eri perhetyyppien kokonaishintojen muutosta heidän omien kulutusrakenteidensa perusteella, ja niitä käytetään muuntamaan estimoidut nimelliset käytettävissä olevat tulot reaalisiksi, eli perheinflaatiolla korjatuiksi tuloiksi, jotka heijastavat paremmin perheiden todellista ostovoiman kehitystä.

Kun tarkastellaan inflaation kehitystä pidemmällä aikavälillä (2021–2027), on kaikkien perheiden inflaativauhti keskimäärin kaksi prosenttia. Omistusasujilla vaihtelua on tosin ollut enemmän. Vuonna 2023 nopeasti nousseilla koroilla olikin merkittävä vaikutus näiden perheiden kokemaan inflaatioon. Kotitaloudet voidaan jakaa käytännössä kahteen eri ryhmään niiden kokeman inflaation perusteella: omistus- ja vuokra-asujiin. Jakson alkupuolella vuosina 2021–2024 omistusasumisen kustannusten ja korkojen nousu oli merkittävästi vuokrien nousua nopeampaa. Vuonna 2025 tilanne kääntyy päinvastaiseksi, kun omistusasumisen hinta putoaa vuodesta toiseen huomattavasti suhteessa vuokra-asumiseen. Vuokra-asumisen maltillinen kallistuminen viime vuosien aikana on säästänyt vuokralla asujat suuremmalta asumiskustannusten vaihtelulta. Eri kotitalouksien välinen ero tasaantuu vuoden 2027 aikana. Omistusasujien inflaatio on 1–1,5 prosenttia vuosina 2026–2027, kun taas asunnon vuokraajien kokemat inflaatiot ovat lähempänä kahta prosenttia². Ensi vuonna vuokrien nousun pitäisi olla omistusasumisen kustannusten kehitystä nopeampaa, joten erot muihin perheisiin nähden tulevat edelleen kaventumaan.

KUVIO 6. KOTITALOUSKOHTAISTEN INFLAATIOIDEN KEHITYS 2021-2027

Labore, Tilastokeskus

² Vuokrien ennuste perustuu tammikuussa 2026 päivitettyyn ennusteeseen.

Ostovoiman kehitys (käytettävissä olevien reaalityulojen muutos)

Kotitalouksien ostovoiman kehitys määräytyy nimellisten käytettävissä olevien tulojen ja perhekohtaisen inflaation yhteisvaikutuksesta. Vuosina 2021–2027 kotitalouksien väliset erot ostovoiman kehityksessä ovat huomattavia, ja erityisesti vuosien 2022–2023 korkea inflaatio ja korkojen nopea nousu aiheuttivat laajan ja osin pysyvän elintason pudotuksen useille kotitaloustyypeille.

Työntekijäperheen ostovoima heikkeni voimakkaasti vuonna 2023 ja jää yhä vuonna 2027 selvästi alle vuoden 2021 tason (indeksi 94,2). Vaikka palkkatulot kasvavat koko ajan, tukien leikkaus, inflaatio ja asumisen kustannusten nousu söivät tulojen reaaliarvoa, eikä tulevien kahden vuoden aikainen maltillinen ostovoiman kasvu riitä kuromaan umpeen kriisivuosien menetyksiä. Työntekijäperheen reaalitytulot kasvavat vuosina 2026–2027 vain 1,5 ja 1,3 prosenttia, mikä jää selvästi jälkeen aiemmasta kehitysurasta.

Yksinhuoltaja on ainoa tarkasteltu kotitalous, jonka ostovoima ylittää vuoden 2021 tason jo ennen ennustejakson loppua. Vuonna 2027 yksinhuoltajan ostovoima on noin 4 prosenttia korkeampi kuin vertailuvuonna 2021. Kehitystä tukevat sekä nimellistulojen tasainen kasvu että perheelle maksetut tulonsiirrot, jotka suojaavat yksinhuoltajaa osin inflaation ja korkojen vaikutuksilta.

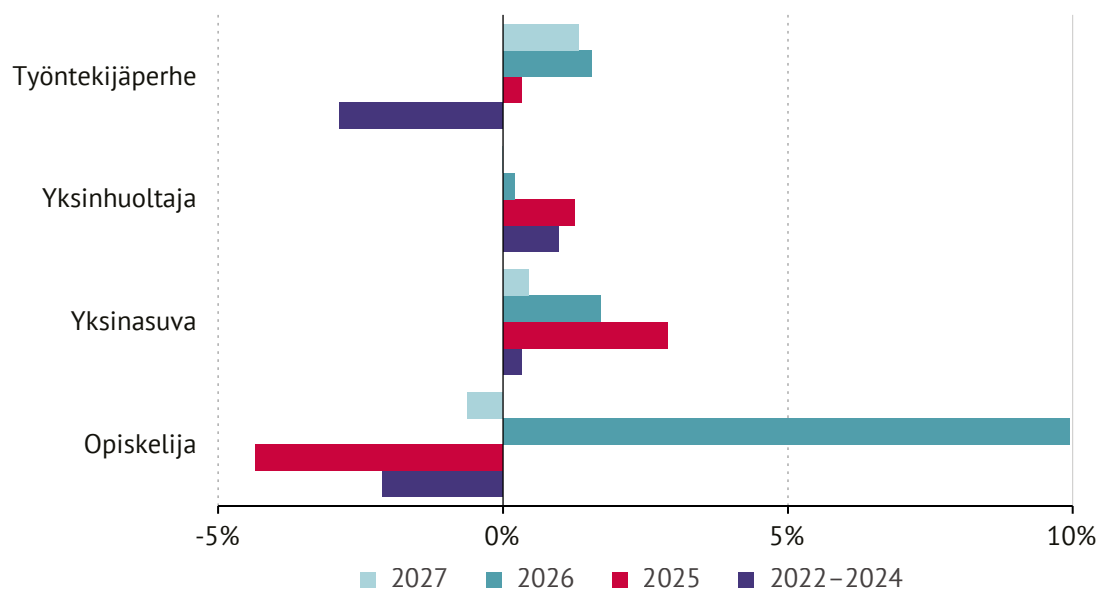
Yksinasuvan lesken kotitalouden ostovoima supistui voimakkaasti kriisivuosina, mutta toipuu vuotta 2027 kohden vahvemmin kuin muilla perhetyypeillä ja ylittää vuoden 2021 tason vuoteen 2027 mennessä. Kasvu on maltillista, keskimäärin noin prosentin verran vuodessa. Kehitys heijastaa yksinasuvan nopeampaa nimellistulojen kasvua vuosittain sekä sitä, että talousympäristön vakaantuminen hyödyttää erityisesti palkkatuloihin nojaavia kotitalouksia, joilla ei ole huoltovelvoitteita.

Opiskelijan tilanne poikkeaa muista kotitalouksista. Opiskelijan ostovoima jää pysyvästi jälkeen muista kotitaloustyypeistä ja on alle vuoden 2021 tason koko ennustejakson ajan (indeksi 98,0). Ostovoima heikkenee jyrkästi vuosina 2024–2025, jolloin opiskelijan asumisen tuet laskivat. Vuonna 2026 tilanne paranee tilapäisesti, mutta se ei riitä kattamaan aiempia menetyksiä, ja vuonna 2027 ostovoima kääntyy jälleen hienoiseen laskuun.

Kokonaisuutena tulokset osoittavat, että vaikka käytettävissä olevat nimellistulot kasvavat vuodesta 2021 vuoteen 2027, ostovoima ei useimmilla perheillä palaudu kriisiä edeltävälle tasolle. Parantuva ostovoima perustuu ensisijaisesti inflaation hidastumiseen ja korkojen laskuun, ei verotuksen tai tulonsiirtojen rakenteellisiin muutoksiin. Erityisesti työntekijäperheiden ja opiskelijoiden kohdalla vuosien 2022–2023 ostovoimatappiot jäävät osittain pysyviksi tarkastelujakson loppuun asti.

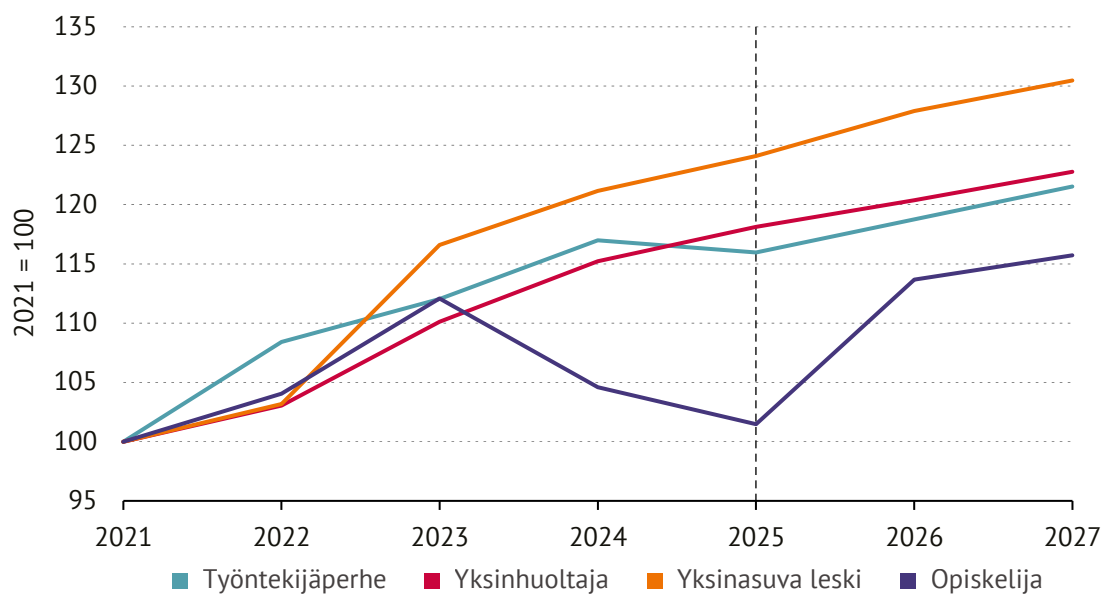
KUVIO 7. OSTOVOIMAN MUUTOS 2025, 2026, 2027 JA KESKIMÄÄRIN 2022-2024

Labore, Tilastokeskus

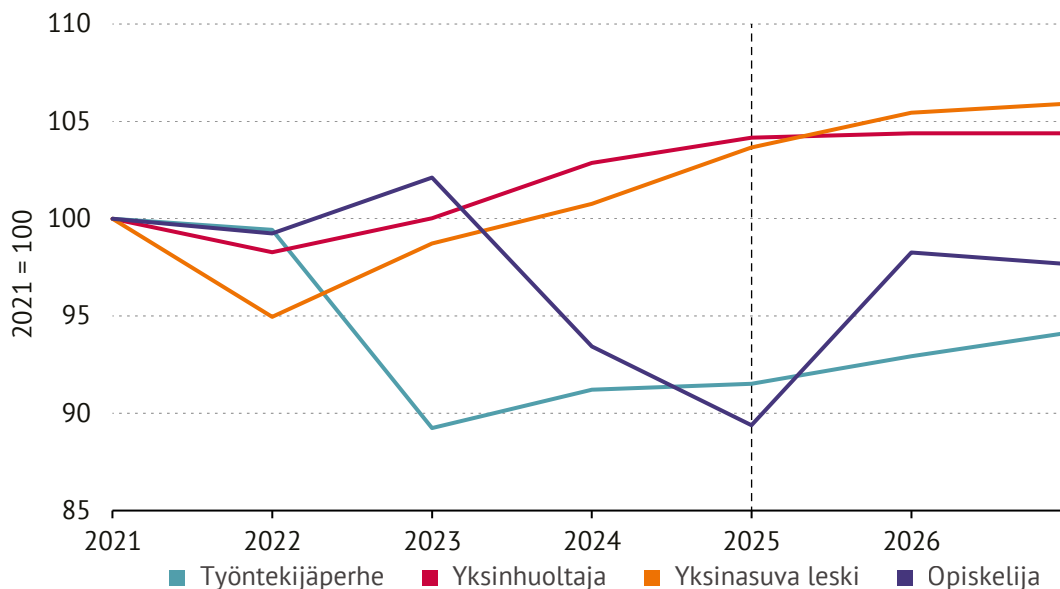
KUVIO 8. KÄYTETTÄVISSÄ OLEVIA TULOJA KEHITYS 2021-2027 (tulonsiirtojen jälkeen ilman ostovoimakorjausta)

Labore, Tilastokeskus

KUVIO 9. OSTOVOIMAN KEHITYS VUOSINA 2022-2027

Labore, Tilastokeskus

Oletukset talouspolitiikasta

- Valtionveroasteikon muutokset on huomioitu vuosille 2026–2027 hallituksen esityksen HE 98/2025 mukaisesti. Tuloveroasteikkoon vuodelle 2027 on tehty oletettua palkkakehitystä vastaavat indeksitarkastukset.
- Työtulovähennyksen osalta on huomioitu kaikki esitetyt muutokset (HE 98/2025). Työtulovähennyksen lapsikorotus kasvaa 50 eurosta 105 euroon lasta kohden. Yksinhuoltajalle lapsikorotus toteutetaan kaksinkertaisena. Ansiotulovähennys poistui vuonna 2024 eikä sitä sovelleta vuodesta 2025 alkaen. Työtulovähennyksen enimmäismäärä ja tulorajat on tarkistettu indeksillä (alin tuloraja 35 000 €, ylin 50 500 €). Työtulovähennyksen toinen prosentti laskee 2,2 % → 2 %, ja kolmas prosentti poistetaan.
- Palkkojen kehityksessä on käytetty palkkarakennetilastoa vuosille 2021–2024. Palkat on poimittu tilastoista sukupuolen ja tarkan ammattikoodin kokonaisansioiden kuukausikohtainen mediaani koko-aikaisten vuosikeskiarvon mukaan koko-aikaisille. Osa-aikaisille (Oona ja Kaisa) on käytetty osa-aikaisten palkansaajien mediaanikokonaistuntipalkkaa kunkin kuukausittaisen tuntityömäärän mukaan. Vuosien 2025–2027 palkkakehitys on estimoitu Laboren ansiotasoennusteen perusteella.
- Kullekin kotitaloudelle on laskelmissa käytetty asuinkunnan vuosikohtaista kunnallisveroprosenttia.
- Esimerkkikotitaloudet eivät kuulu kirkkoon, eikä kirkollisveroa ole huomioitu.
- Laskelmissa ei huomioida epäsuoraa verotusta, jolloin ALV-kantojen muutokset jäävät huomioimatta, eikä polttoaineveron muutosten oleteta siirtyvän täysimääräisesti kuluttajahiintoihin. SISU-mallin esimerkkiperhekoodi ei huomioi epäsuoraa verotusta.

- Liikenteen kuluttajahintaindekseihin ei sisälly polttoaineveron alentamisen vaikutuksia, eikä myöskään 14 % arvonlisäverokannan laskua 13,5 prosenttiin ole sisällytetty laskelmiin. Oletamme, että muutos ei suoraan näy hintojen laskuna. Muutokset työmatkakuluissa eivät vaikuta esimerkkikotitalouksien etuuksiin tai verotukseen. Kenenkään työmatkakulut eivät ylitä omavastuurajaa vuodessa. Yksikään perhe ei myöskään saa toimeentulotukea, jonka määrässä työmatkakuluilla voi olla vaikutusta.
- JHL:n jäsenmaksuprosentit on huomioitu kotitalouden veroissa ja veroluonteisissa maksuissa, jolloin niiden nousu näkyy käytettävissä olevissa tuloissa. Kassamaksun verovähennyskelpoisuuden jatkuminen on huomioitu laskelmissa normaalisti.
- Koska esimerkkiperheiden ei oleteta mm. työsuhdepyöräilevän, käyttävän erillistä työhuonetta, saavan perintöjä tai lahjoituksia tai tekevän kotitalousvähennyksiä tai saaneen työttömän liikkuvuusavustusta, laskelmissa ei huomioida näihin avustuksiin, veroihin tai vähennyksiin tehtyjä muutoksia. Myöskään avainhenkilö-, luovutusvoitto- ja varainsiirtoverotukseen liittyviä muutoksia ei ole otettu huomioon, sillä ne eivät koske laskelmien perheitä. Tulonmuodotuksessa ei samasta syystä huomioida luontoisetuja, optioita eikä pääomatuloja. Kukaan ei myöskään saa toimeentulotukea.
- Ansiotuloverotuksen ja sosiaalivakuutusmaksujen yhteisvaikutus esitetään veroasteena, joka sisältää esimerkkihenkilöille kohdistuvat verot ja veroluonteiset maksut.
- Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu nousee 0,3 prosenttiyksikköä vuonna 2026 Työllisyysrahaston hallituksen 26.8.2025 esityksen mukaisesti (0,59 % → 0,89 %). Eläkevakuutusmaksu (TyEL) alle 53- ja yli 62-vuotiailla nousee 7,15 %:sta 7,30 %:iin vuonna 2026.
- Labore ennakoi ansiotasoindeksin kasvavan 3,0 % vuonna 2026 ja 2,7 % vuonna 2027 nämä muutokset ohjaavat palkkakerrointa ansiotuloverotuksen ja eläkejärjestelmän laskelmissa.
- Yleisen asumistuen, työmarkkinatuen ja peruspäivärahan indeksijäädytykset jatkuvat vuosina 2026–2027. Näin ollen etuuksien reaalin ostovoima heikkenee ennustejaksolla, vaikka nimellistaso säilyy ennallaan vuodesta 2026 vuoteen 2027.
- Kuluttajahintaindeksin (KHI) ennustetaan nousevan 1,7 % vuonna 2026 ja 2,0 % vuonna 2027.
- Vuoden 2027 osalta työeläkeindeksin, palkkakertoimen, kansaneläkeindeksin sekä elinkustannusindeksin sekä perusvähennyksen kasvu kehitys pohjautuu valtionvarainministeriön ennusteisiin. Työeläkeindeksin muutos vuodelle 2026 on 0,88 % ja 1,7 % vuonna 2027. Kansaneläkeindeksi nousee 0,5 % vuonna 2026 ja 1,3 % vuonna 2027.

Työntekijäperhe

VUODEN 2023 INFLAATIOPIIKKI JÄTTI PYSYVÄN JÄLJEN - ASUNTOVELALLISEN TYÖNTEKIJÄPERHEEN OSTOVOIMA EI PALAUDU HALLITUKSEN POLITIIKKATOIMILLA

Perheen käytettävissä olevien tulojen kehitykseen vaikuttivat koko tarkastelujakson ajan useat samanaikaiset mutta osin vastakkaissuuntaiset tekijät. Ostovoiman voimakasta heikkenemistä vuonna 2023 selittävät erityisesti korkomenojen kasvu ja nopea inflaatio.

Ansiotulojen kasvu lisäsi työntekijäperheen käytettävissä olevia tuloja vuosina 2022–2025, mutta poikkeuksellisen jyrkkä korkojen nousu romahdutti asuntovelallisten ostovoiman erityisesti vuonna 2023. Korkojen laskettua vuonna 2024–2025 ostovoima kääntyi kasvuun. Vuonna 2025 käytettävissä olevat tulot supistuivat. Tämä johtui erityisesti osa-aikaistyöttömän ansiosidonnaisen tehdyistä leikkauksista sekä osin ansiotulovähennyksen lakkauttamisesta. Työtulovähennyksen uudistus ja palkkatulojen kasvu eivät riittäneet kompensoimaan näitä menetyksiä. Ostovoima pysyi kuitenkin nollan tuntumassa positiivisen puolella, sillä asumiskustannusten kasvu hidastui edellisvuodesta. 2026–2027 ostovoiman arvioidaan kasvavan perheen ansiotulojen kasvaessa 2,9 ja 2,6 prosenttia. Tämän lisäksi vuonna 2026 Kalle konduktöörin saamat Kaisaa suuremmat työtuloverovähennykset tasapainottavat perheen taloutta Kaisan ansiosidonnaiseen tehdyiltä pysyviltä leikkauksilta. Tarkastelujakson alkupuolella syntynyttä ostovoimakuoppaa ei kurottu umpeen vuoteen 2027 mennessä.

Työntekijäperheen verotuksen osuus bruttotuloista pysyi vuosina 2022–2024 melko vakaana, hieman yli 24 prosentissa, eikä verotus merkittävästi vaimentanut nimellistulojen kasvua. Vuodesta 2025 alkaen perheen kokema veroaste kevenee aavistuksen, minkä taustalla on erityisesti Kaisan

Konduktööri Kalle ja koulunkäynninohjaaja Kaisa

Vuorotyötä tekevän konduktööri Kallen ja osa-aikaisen koulunkäynninohjaajana työskentelevän Kaisan perheeseen kuuluu kaksi kouluikäistä lasta. Perhe asuu Vaasassa 80 m² omistusasunnossa, johon liittyy 100 000 euron asuntolaina. Kalle työskentelee kokoaikaisena konduktöörinä VR:llä (sopimusala: Rautatiealan TES). Kaisa työskentelee osa-aikaisena koulunkäynninohjaajana vajaat 30 tuntia viikossa, mutta toki tekisi enemmän töitä, jos työnantaja tarjoaisi. Sopimusala Kaisa: KVTES. Sovitellun työttömyysetuuden lisäksi perhe myös saa lapsilisiä. Vuonna 2026 Kallen kuukausitulojen ennakoidaan olevan 3917 euroa ja Kaisan kuukausitulojen 1989 euroa kuukaudessa. Kaisa saa soviteltua ansiosidonnaista työttömyyspäivärahaa keskimäärin keskiarvoisesti porrastus huomioiden koko vuoden ajanjaksolla 337 euroa kuussa vuonna 2026. Kalle on tulojakaumalla noin kuudennessa kymmenyksessä ja Kaisa on kolmannessa tulokymmenyksessä.

madaltunut tulotaso ansiosidonnaiseen tehtyjen leikkausten myötä, jolloin Kisan verojen ja veroluonteisten maksujen osuus laskee 2,6 prosenttiyksikköä. Verotuksen muutoksilla on kuitenkin matalatuloisen työntekijäperheen tulokehityksessä selvästi pienempi rooli kuin ansio- ja etuustulojen muutoksilla ja inflaation vaihtelulla. Näin ollen työntekijäperheen taloudellinen asema määräytyy tarkastelujaksolla ensisijaisesti yleisen hintakehityksen ja ansiokehityksen yhteisvaikutuksesta, ei niinkään veropolitiikan toimien kautta.

TYÖNTEKIJÄPERHEEN TULOKEHITYS 2022-2027

Labore, Tilastokeskus

	2022	2023	2024	2025	2026e	2027e
Käytettävissä olevien nimellistulojen muutos						
€/kk	354	153	208	-43	117	117
%	8,4	3,4	4,4	-0,9	2,4	2,3
Inflaatio (%)	9,0	13,6	2,2	-1,2	0,9	1,0
Ostovoiman muutos (%)	-0,6	-10,3	2,2	0,3	1,5	1,3
Verojen osuus bruttotuloista (%)	24,2	24,1	23,7	22,9	22,5	22,6
Ansiotulojen kasvu (%)	11,0	3,8	4,0	-1,9	2,9	2,6

Taloudellisen ympäristön kuvaus

Taloussympäristö

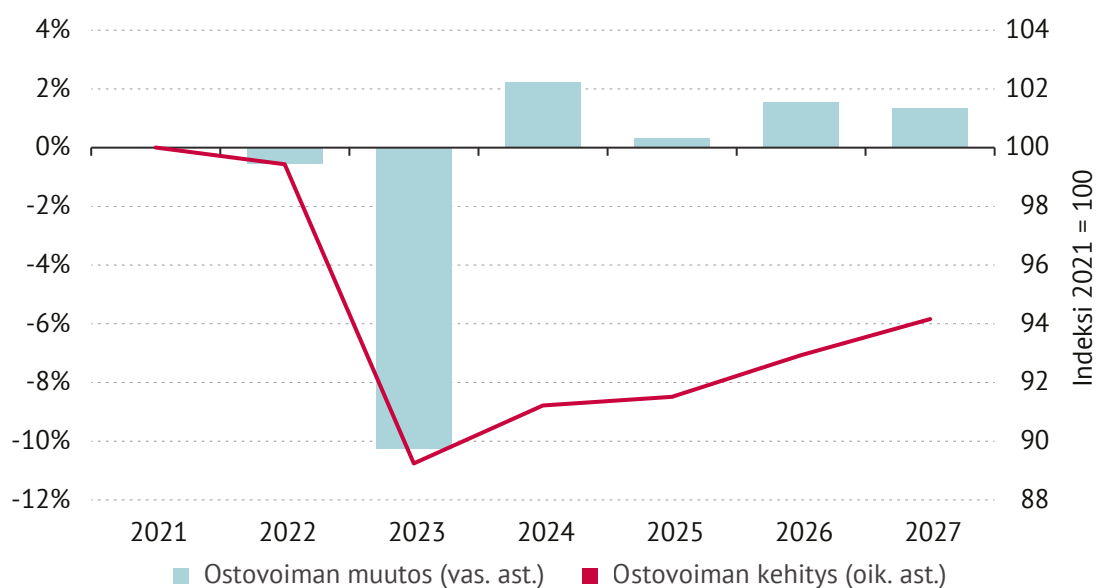
- Perheen bruttotulot (palkat ja työttömyysetuus) kasvavat 2,9 prosenttia vuonna 2026 ja 2,6 prosenttia vuonna 2027, mikä on pitkän aikavälin (2,2 %) kasvua vahvempaa.
- Kotitalousbudjetin inflaatio palautuu 2026–2027 maltilliselle tasolle noin prosenttiin. Asuntolainojen keskikorko, joka jatkaa laskuaan vuosina 2026–2027, on avainroolissa.

Politiikkatoimenpiteet

- Veromuutokset eivät merkittävästi vaikuta kokonaisveroasteeseen (vain 0,4 %:n lasku).
- Työtulovähennyksen osalta on tehty muutoksia, jotka kanavoivat erityisesti hyvin tienaa-ville aiempaa enemmän käyttörahaa. Työtulovähennyksen lapsikorotuksen korkeampi taso, 105 euroa kuukaudessa jokaista lasta kohden vuonna 2026, keventää lapsiperheen verotusta vuodesta 2025 vuoteen 2026.
- Sosiaalivakuutusmaksut nousevat. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu nousee 0,3 %, ja TyEL-maksu 0,15 %.
- Ansiopäivärahan tehtiin useita heikennyksiä kuluneina vuosina. Muun muassa ansio- ja peruspäivärahaan liittyvän korotusosan maksu lopetettiin 1.1.2025 alkaen. Omavastuu-aikaa pidennettiin, lapsikorotukset poistettiin ja suojaosa poistettiin ja ansiopäivärahan porrastus otettiin käyttöön.

KUVIO 10. OSTOVOIMA 2022-2027

Labore, Tilastokeskus

Yksinhuoltajaperhe

VUOROTYÖ TURVAA YKSINHUOLTAJAN TOIMEENTULON, MUTTA OSTOVOIMAN KASVU PYSÄHTYY

Yksinhuoltajan ostovoima heikkeni vuonna 2022, kun inflaatio ylitti nimellistulojen kasvun. Vuosina 2023–2024 ostovoima vahvistui palkankorotusten ja tulonsiirtojen ansiosta. Näinä vuosina käytettävissä olevia tuloja tuki tuolloin myös verotuksen rakenne, sillä valtionverotuksessa sovellettiin samanaikaisesti sekä ansiotulovähennystä että tuolloin voimassa ollutta työtulovähennystä. Vuodesta 2024 alkaen reaalityölojen kasvu jatkui palkkatulojen noustessa inflaatiota nopeammin.

Vuodesta 2026 eteenpäin ostovoiman kasvu vaimenee, kun ansiotulojen kasvu ja hintatason nousu etenevät pitkälti samaa tahtia ja verotus kiristyy lievästi. Yksinhuoltajaperheen taloudellinen asema jää herkäksi kustannustason muutoksille, eikä käytettävissä olevien tulojen kasvu riitä vahvistamaan ostovoimaa vuoden 2024 jälkeen merkittävästi.

Kokoaikaista vuorotyötä tekevän yksinhuoltajan veroaste on pysynyt tarkastelujaksolla varsin vakaana, eikä verojen osuuden bruttotuloista ennakoida kevenevän merkittävästi vuosina 2026–2027. Kuten muillakin työssäkäyvillä kotitalouksilla, myös yksinhuoltajan ansiotulojen arvioidaan kasvavan maltillisesti 2026–2027. Työtulovähennyksen lapsikorotus tukee yksinhuoltajan toimeentuloa, mutta vaikutus jää kokonaisuudessa rajalliseksi. Yksinhuoltajaperheen tulonsiirrot rajoittuvat lapsilisään ja elatustukeen, joihin ei ole tullut suuria muutoksia tarkastelujaksolla. Perhe ole oikeutettu muihin perustoimeentuloa turvaaviin etuuksiin.

Maahanmuuttajataustaisen esimerkkihenkilön, Lamain, kohdalla vuorotyössä kertyvät lisät ovat keskeisessä roolissa toimeentulon tasossa. Lähihoitajana työskentelevän Lamain nettoansiot ylittävät toimeentuloedellytyksen, joka vaaditaan Suomessa syntyneen lapsen perhesiteeseen perustuvan oleskeluluvan myöntämiseksi. Tulojen taso on samalla riittävä siten, ettei perhe ole oikeu-

Lähihoitaja Lamai

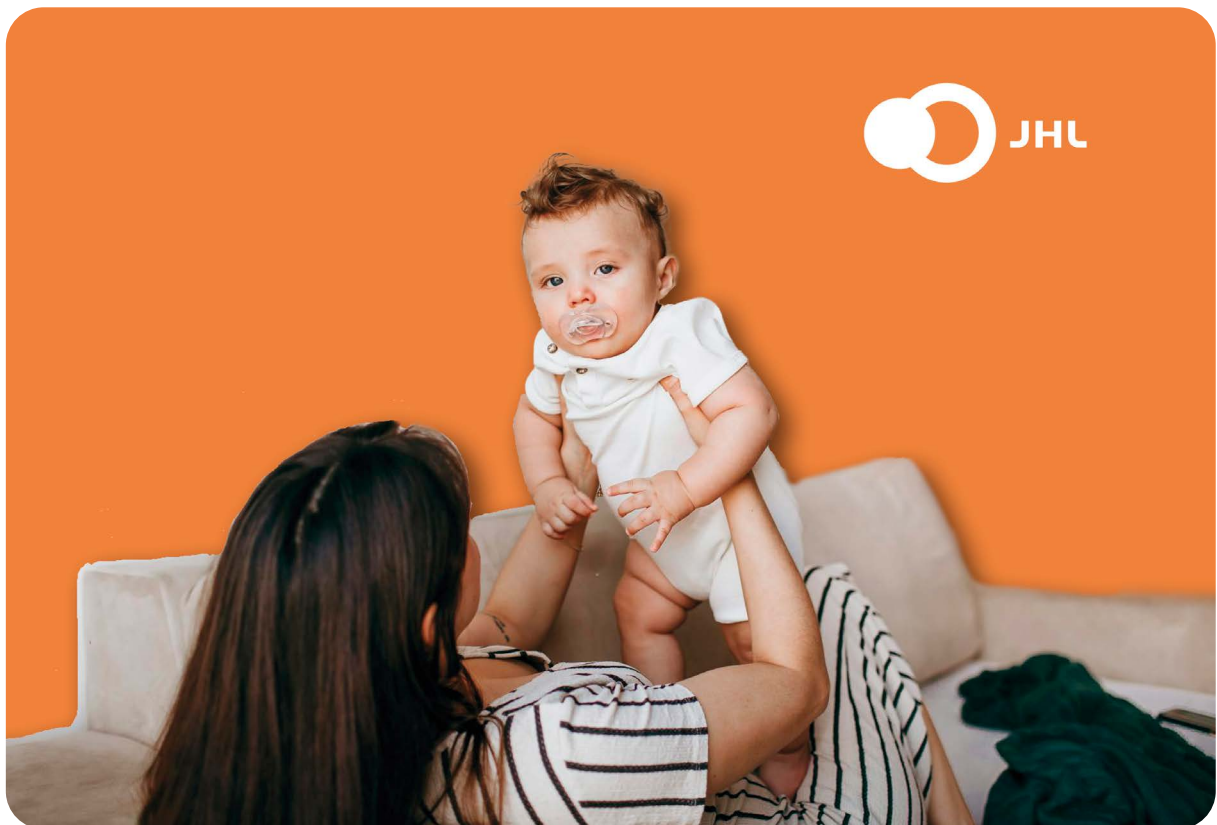
Lähihoitaja Lamai on 30-vuotias Tampereella asuva yksinhuoltaja, jolla on yksi 3-vuotias. Hän on muuttanut Suomeen 2020-luvulla Thaimaasta. Hänellä on työperusteinen oleskelulupa. Lamai työskentelee kokoaikaisesti vuorotyössä ja on varhaislapsuuden palvelujen käyttäjä. Lamai saa ilta- ja yötyölisiä sekä kokemuslisiä. Asuu 60m² vuokra-asunnossa. Vuonna 2026 Lamain kuukausipalkan lisineen ennakoidaan olevan 3 375 euroa, joten Lamai on keskituloinen. Ansiotulojen lisäksi Lamaille maksetaan lapsilisää ja elatustukea. Sopimusala: sote-sopimus.

tettu muihin tulonsiirtoihin, mikä korostaa työmarkkina-aseman ja työaikarakenteen merkitystä perheen taloudellisessa asemassa.³

YKSIHUOLTAJAPERHEEN TULOKEHITYS 2022-2027

Labore, Tilastokeskus

	2022	2023	2024	2025	2026e	2027e
Käytettävissä olevien nimellistulojen muutos						
€/kk	74	172	125	71	55	58
%	3,0	6,9	4,6	2,5	1,9	2,0
Inflaatio (%)	4,8	5,1	1,8	1,3	1,7	2,0
Ostovoiman muutos (%)	-1,7	1,8	2,8	1,3	0,2	0,0
Verojen osuus bruttotuloista (%)	23,3	24,0	23,4	23,3	23,2	23,6
Ansiotulojen kasvu (%)	3,3	8,1	3,9	2,6	3,0	2,7

³ Huomionarvoista Lamain tapauksessa on, että työperusteisella oleskeluluvalla Suomessa asuvalle vanhemmalle syntynyt lapsi ei saa automaattisesti oleskelulupaa, vaan lapselle on haettava erikseen lupa perhesiteen perusteella, johon liittyy yleensä toimeentuloedellytys, jonka mukaan kotitalouden omien tulojen on katettava perheen toimeentulo ilman tarvetta turvautua perustoimeentuloa turvaaviin etuuksiin. Lamai täyttää lähihoitajana erityisesti vuorotyöstä saamiensa lisien ansiosta toimeentuloedellytyksen eli nettoansioiden mediaani riittää siihen, että syntyneen lapsen perhesiteeseen perustuvan oleskeluluvan toimeentuloedellytys täyttyy, jolloin tulot ovat myös sen verran korkeat, ettei muihin tulonsiirtoihin ole oikeutettu.

Taloudellisen ympäristön kuvaus

Taloussympäristö

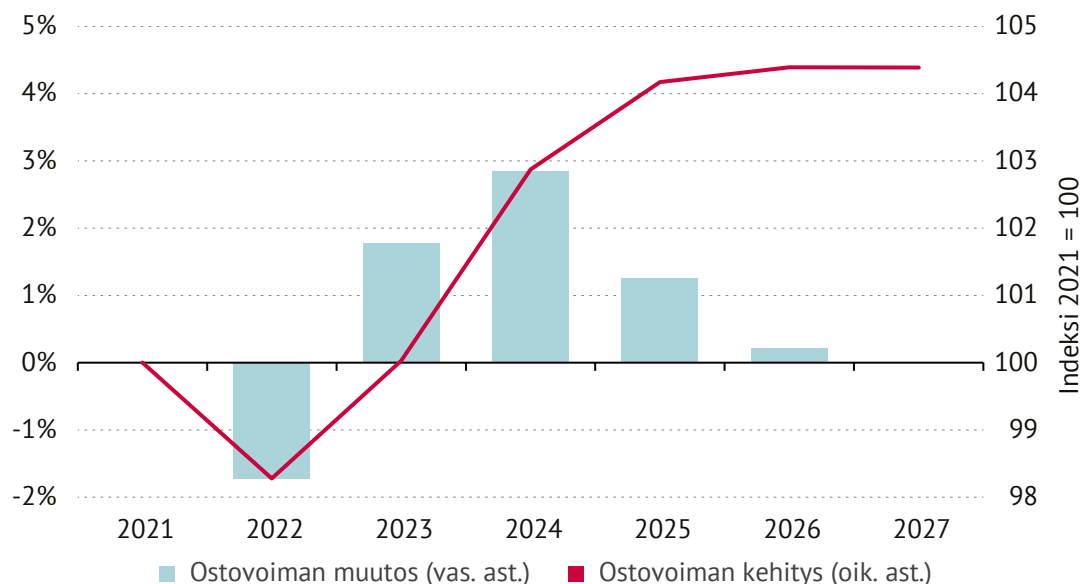
- Perheen palkkatulot kasvavat 3,0 prosenttia vuonna 2026 ja 2,7 prosenttia vuonna 2027, mikä on pitkän aikavälin (1,7 %) kasvua vahvempaa.
- Perhettä kohtaava inflaatio pysyy aiempaan verrattuna maltillisella likimain pitkän aikavälin inflaation tasolla.
- Vuokrat nousevat 3,2 prosenttia vuonna 2026 ja 3,8 prosenttia vuonna 2027.

Politiikkatoimenpiteet

- Tuloveroasteikkoon tehdään vain oletettua palkkakehitystä vastaavat inflaatiotarkastukset yksihuoltajan tuloluokassa.
- Kokonaisuutena veropaketti ei olennaisesti vahvista yksihuoltajan toimeentuloa. Poikkeuksena on työtulovähennyksen lapsikorotus, joka korotetaan 105 euroon lasta kohden; yksihuoltaja saa lapsikorotuksen kaksinkertaisena jokaista lasta kohti vuonna 2026.
- Sosiaalivakuutusmaksut nousevat: palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu nousee 0,3 prosenttiyksikköä, ja TyEL-maksu 0,15 prosenttiyksikköä.

KUVIO 11. OSTOVOIMA 2022-2027

Labore, Tilastokeskus

Yksinasuva leski

LESKEN OSTOVOIMA VAHVISTUU VAIN MALTILLISESTI ENNUSTEJAKSOLLA

Leenan nimelliset käytettävissä olevat tulot kasvoivat vuosina 2022–2025, mutta vuosien 2022–2023 nopea inflaatio, erityisesti asumis- ja energiakustannusten nousu, heikensi ostovoimaa merkittävästi. Vuonna 2023 nimellistulojen kasvu vahvisti ostovoimaa, vaikka inflaatio pysyi edelleen korkeana. Inflaation hidastuttua ja kääntynyt negatiiviseksi vuonna 2025 Leenan ostovoima vahvistui. Vuosina 2026–2027 ostovoiman ennakoidaan kehittyvän edelleen maltillisen positiiviseen suuntaan. Vuodesta 2023 vuoteen 2027 Leenan talous on tarkastelujaksolla pysynyt muita kotitaloustyyppejä paremmin suojassa sosiaaliturvaleikkauksilta. Tämä johtuu osin leskeneläkkeen indeksisidonnaisuudesta sekä velattomasta omistusasunnosta. Ostovoimamuutosten kertymä on korkeinta suhteessa muihin perheisiin, kun tarkastellaan ostovoiman kehitystä vuodesta 2021 (2021 = 100) vuoteen 2027.

Leenan verotus kevenee vain vähän; verojen osuus bruttotuloista alenee noin 0,7 prosenttiyksikköä vuodesta 2024 vuoteen 2027. Verotuksen keveneminen jää Leenan tulotasolla vähäiseksi, ja hänen taloudellinen asemansa määräytyy ensisijaisesti hintakehityksen ja ansiotulojen muutosten perusteella. Leenan toimeentuloa vakauttaa leskeneläke, joka täydentää hänen matalaa palkkatuloaan. Vuonna 2025 eläkkeet eivät tosin enää ole nousseet samaan tapaan kuin vuonna 2024, jolloin työ- ja kansaneläkeindeksiin tehtiin ansiotason kasvua suuremmat indeksitarkastukset (5,7 %). Myös velaton omistusasunto suojaa kotitaloutta asuntolainakorkojen vaihteluilta, mutta yksinasuvan ja matalapalkkaisen aseman vuoksi Leenan taloudellinen tilanne on edelleen herkkä erityisesti asumisen ja energian hintojen muutoksille.

Yksinasuva virastosiivooja Leena

Leena on 60-vuotias yksinasuva virastosiivooja, joka työskentelee hyvinvointialueen virastoissa Kajaanissa. Leenan lapset ovat jo aikuisia ja muuttaneet pois kotoa. Leena on leski ja saa Kelan maksamaa lesken alkueläkettä noin 390 euroa kuukaudessa. Leenan palkka vuonna 2026 on 2806 euroa kuussa. Leena on keskituloinen. Sopimusala: HYVTES Leena asuu yksin velattomassa 40 neliömetrin suuruudessa omistusasunnossa, mikä suojaa kotitaloutta asuntolainakorkojen vaihtelulta. Esitetyt tulokset edustavat alkueläkettä saavan yksinasuvan lesken keskimääräistä taloustilannetta kuukaudessa sinä aikana, kun alkueläkettä voi saada.

YKSINASUVAN LESKEN TULOKEHITYS 2022-2027

Labore, Tilastokeskus

	2022	2023	2024	2025	2026e	2027e
Käytettävissä olevien nimellistulojen muutos						
€/kk	63	266	91	58	75	51
%	3,2	13,0	3,9	2,4	3,1	2,0
Inflaatio (%)	8,2	9,0	1,9	-0,4	1,3	1,6
Ostovoiman muutos (%)	-5,0	4,0	2,1	2,9	1,7	0,5
Verojen osuus bruttotuloista (%)	25,1	24,8	24,0	23,9	22,8	23,3
Ansiotulojen kasvu (%)	3,0	14,0	2,5	2,6	3,0	2,7
Lesken alkueläkkeen kasvu, Kelan indeksi (€/kk)	340,7	362,0	383,3	387,1	388,9	393,9

Taloudellisen ympäristön kuvaus

Taloussympäristö

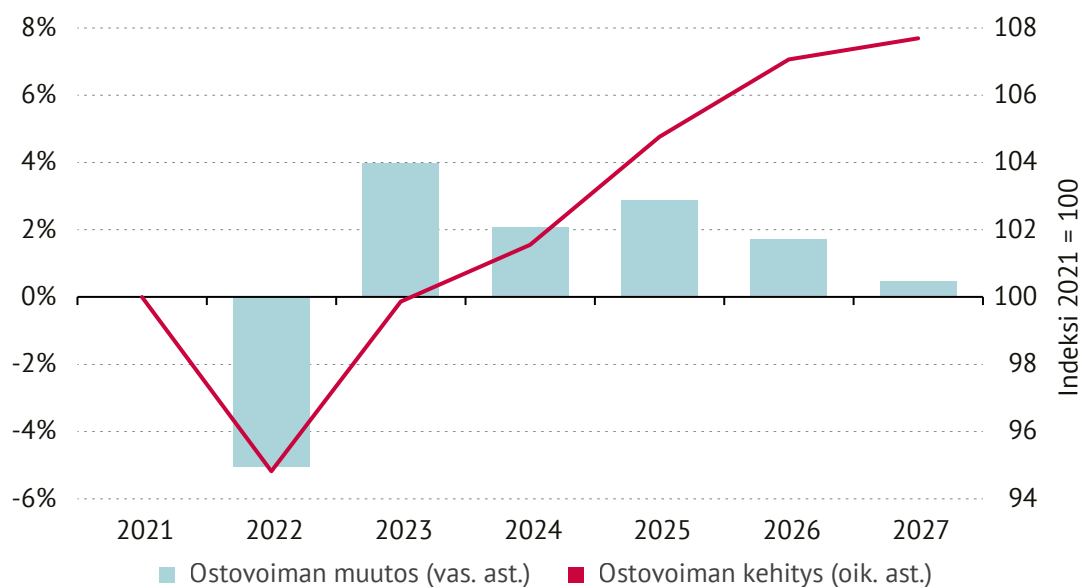
- Yksinasuvan lesken kotitalouden inflaatio on hidastunut vuonna 2025 (-0,4 %) ja tasaantuu noin runsaan prosentin tuntumaan alkaneena vuonna. Tämä on seurausta muun muassa omistusasumisen (vastikkeet), elintarvikkeiden ja palveluiden inflaatiosta.

Politiikkatoimenpiteet

- Indeksisidonnaiset tulonsiirrot (leskeneläke) kasvavat kansaneläkeindeksin mukaisesti 0,5 prosenttia vuonna 2026 ja 1,3 prosenttia vuonna 2027.
- Työntekijän sosiaalivakuutusmaksuprosentit nousevat. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu nousee 0,3 %, ja TyEL-maksu 0,15 %.

KUVIO 12. OSTOVOIMA 2022-2027

Labore, Tilastokeskus

Opiskelija

OPIKELIJAN OSTOVOIMA HEIKKENEE PYSYVÄSTI ASUMISTUKEEN TEHTYJEN MUUTOSTEN SEURAUKSENA

Opiskelijan taloudellinen tilanne on vaihdellut tarkastelujaksolla huomattavasti, pääosin politiikkamuutosten seurauksena. Vuosina 2022–2023 opintotuen tulojen korotukset lisäsivät vuoden aikana nostettavissa olevien opintotukikuukausien lukumäärää.⁴ Lisäksi vuosina 2022–2024 opintotuen määrään tehtiin myös vielä vuosittain pienet indeksikorotukset. Ostovoima ei kuitenkaan vahvistunut samassa suhteessa ripeän inflaation vuoksi.

Asumistukeen kohdistuvat leikkaukset osuvat opiskelijan talouteen erityisen voimakkaasti, sillä matalatuloisilla opiskelijoilla keskimäärin lähes puolet kokonaiskulutuksesta (46 %) kohdistuu asumiseen. Vuonna 2024 tehdyt leikkaukset yleiseen asumistukeen heikensivät merkittävästi opiskelijan toimeentuloa. Eritoten yleisen asumistuen korvausasteen alentamisella sekä perusomavastuun nostolla oli suuri vaikutus. Merkittävältä osin asumistuen leikkausten myötä opiskelijan ostovoima supistui 8,5 prosenttia vuonna 2024. Vuonna 2025 ostovoima heikkeni edelleen 4,3 prosenttia. Elokuussa 2025 toteutettu siirtymä opintotuen asumislisään hidasti ostovoiman heikkenemistä, mutta ei kompensoinut aiempia menetyksiä.

Opiskelijan ostovoiman kehitys poikkeaa selvästi muista tarkastelluista kotitalouksista, kun katsotaan indeksoituja ostovoimalukuja yli ajan (2021 = 100, kuvio 7). Vaikka opiskelijan reaali-tulot nousivat hetkellisesti vuonna 2023 hieman yli vuoden 2021 tason, ostovoima heikkeni voimakkaasti vuosina 2024–2025, jolloin indeksi painui selvästi alle lähtötason. Toisin kuin muilla

Oona Opiskelija

Oona on noin 20-vuotias yksinasuva sosiaalialan ammattikorkeakouluopiskelija Helsingistä. Hän opiskelee päätoimisesti ja tekee töitä yksityisessä päiväkodissa keskimäärin 20 tuntia viikossa. Oona ei vielä lyhyen työkokemuksensa vuoksi saa kokemuslisiä. Tulot muodostuvat opintotuesta, mahdollisesti opintolainasta, yleisestä asumistuesta/opiskelijan asumistuesta ja palkkatuloista. Oona asuu yksin vuokralla 30 neliömetrin suuruudessa yksiosassa ja kuuluu alimpaan tulokymmenyksen. Sopimusala: 2021–2025 yksityisen sosiaalipalvelualan TES ja 2026 lähtien yksityisen varhaiskasvatusalan TES. Työskentelyn vuoksi Oonan voi nostaa vuodessa 11 tukikuukautta. Vuonna 2026 Oonan työtulot ovat 1 271 euroa/kk ja opintoraha keskimäärin kuussa 256,10 €/kk.

⁴ Tämä johtaa tosin opintotukikuukausien loppumiseen aiempaa aikaisemmin, sillä opintotukikuukausien määrää ei ole nostettu. Vuonna 2021 Oonan palkkatasolla sai nostettua maksimissaan 9 opintotukikuukautta, vuonna 2022 niitä sai 10 ja vuonna 2023 yksitoista kappaletta vuodessa. Analyysissä oletetaan, että Oona reagoi lakimuutokseen ja nostaa kaikki kuukaudet, jotka ovat nostettavissa. Toinen potentiaalinen vaihtoehto opintotuen tulojen korotuksen myötä olisi ollut lisätä työskentelyn määrää ja pitää tukikuukaudet vakiona.

kotitalouksilla, joilla kaikilla ostovoima kääntyy selkeään ja pysyvämpään kasvuun, opiskelijan ostovoiman elpyminen jää vaillinaiseksi. Vuonna 2027 opiskelijan ostovoima jää yhä alle vuoden 2021 tason, eikä tarkastelujaksolla synny pysyvää elpymistä. Tämä viittaa siihen, että opiskelijoiden toimeentulo on ollut erityisen herkkä etuusmuutoksille sekä elinkustannusten nousulle, eikä kehitys seuraa muiden kotitalousryhmien elpyvää reaalityulokehitystä.

Opiskelijoiden toimeentuloa on politiikkavalinnoilla ohjattu yhä vahvemmin velkarahoituksen varaan. Vapaan tulon rajojen nosto ohjasi puolestaan joko työnteon lisäämiseen tai valmistumaan nopeammassa tahdissa. Vuoden 2024 jälkeen opintorahan määrää ei ole kasvatettu. Vaikka nykyinen opintotuen asumislisä on nykymuotoista asumistukea korkeampi, ei se vastaa opiskelijoiden vuonna 2023 saaman yleisen asumistuen määrää (sama tilanne koskee opiskelijoiden saamia veronvähennyksiä). Inflaatiotarkistusten ja nykypäivänä tarvittavan tason takaamiseksi ja sijaan vuosina 2024–2027 opiskelijan toimeentuloon varmistamaan tarjottiin aiempaa suurempaa lainarahoitusta. Opintolainan maksimimäärää nostettiin vuonna 2025 733 eurosta 850 euroon per tukikuukausi. Oonan tapauksessa, saatavissa oleva opintolaina kuukaudessa, vuoden jaksolla kasvaa keskimäärin noin 490 eurosta kuukaudessa vuonna 2022 noin 780 euroon vuosina 2025–2027^{5,6}.

OPISKELIJAN TULOKEHITYS 2022-2027

Labore, Tilastokeskus

	2022	2023	2024	2025	2026e	2027e
Käytettävissä olevien nimellistulojen muutos						
€/kk	60	119	-111	-46	180	31
%	4,0	7,7	-6,7	-3,0	12,0	1,8
Inflaatio (%)	4,8	4,8	1,8	1,4	2,1	2,4
Ostovoiman muutos (%)	-0,8	2,9	-8,5	-4,3	9,9	-0,6
Verojen osuus bruttotuloista (%)	7,5	7,4	7,0	6,7	7,1	7,2
Tukikuukausien enimmäismäärä vuodessa	10	11	11	11	11	11
Opintoraha (€/tukikk)*	253	260	273	279	279	279
Opintoraha (€/kk)	190	217	250	256	256	256
Opintorahan kehitys (%)	14,0	15,6	2,4	0,0	0,0	0,0
Opintolaina (€/tukikk)	650	650	650	733	850	850

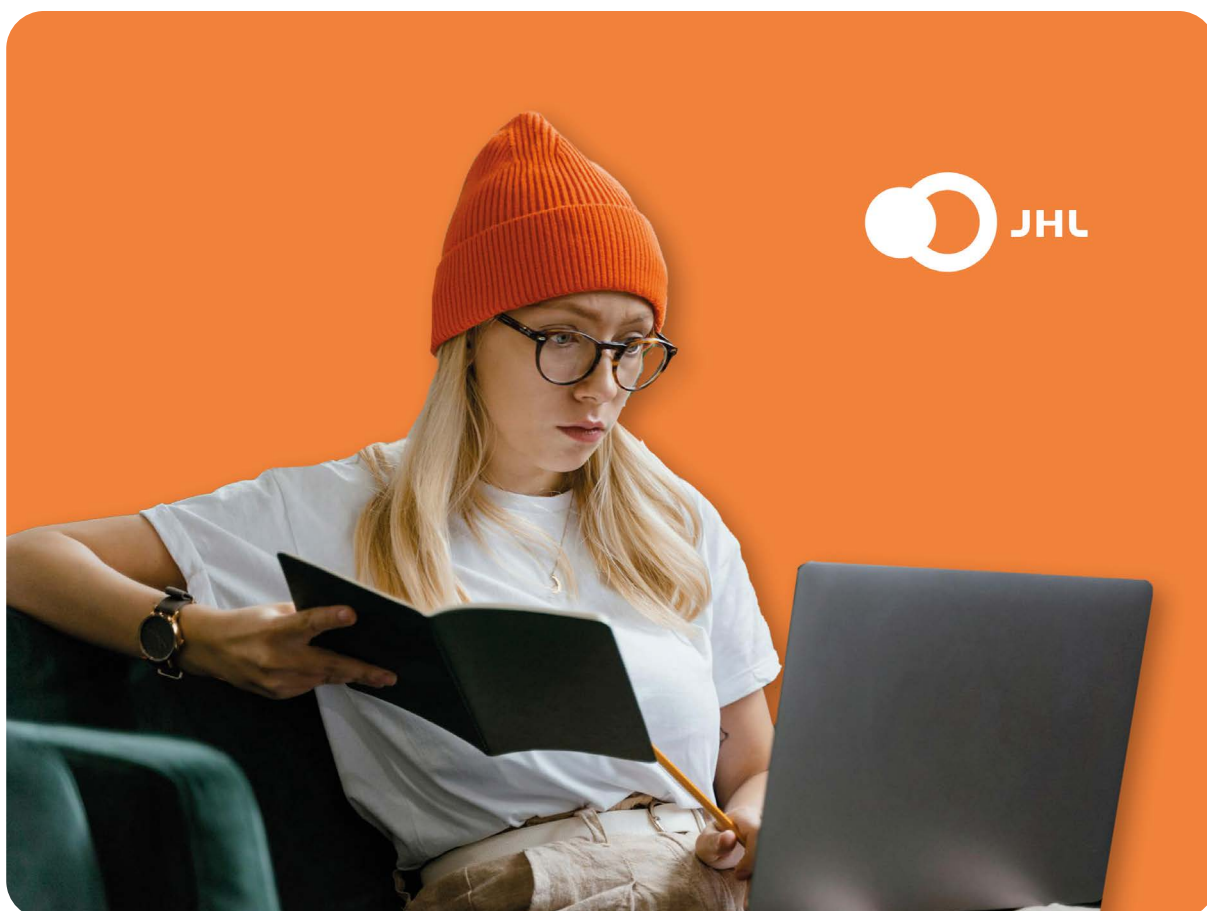
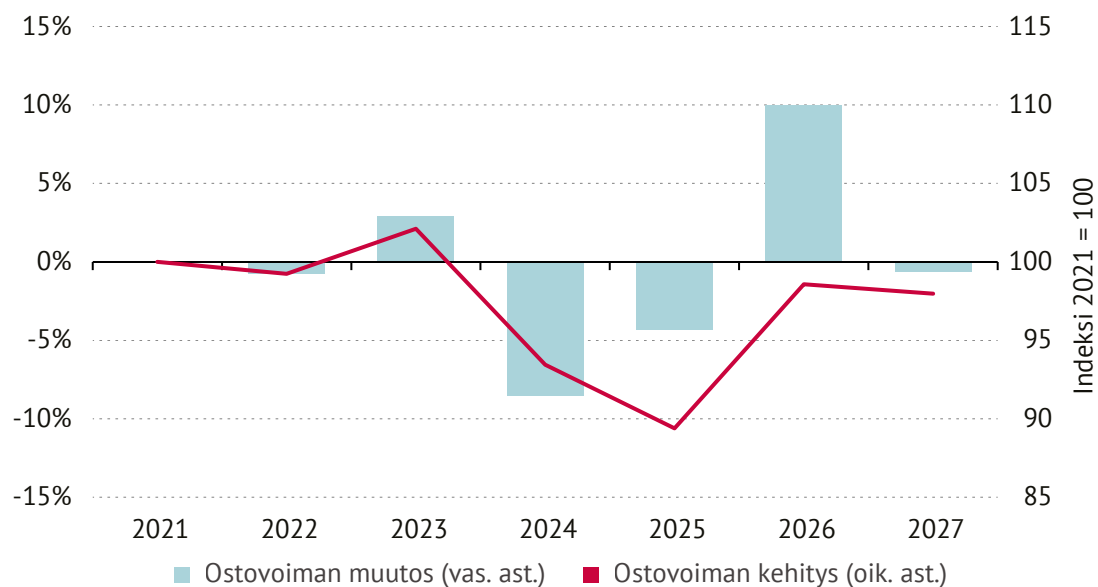
* Opintotuen tuloajat mahdollistivat, että opintotukikuukausia saattoi nostaa vain 9 kappaletta vuodessa vuonna 2021 Oonan tuloilla. Tulorajojen noston myötä nähdään kasvua kokonaisopintorahassa jaettuna kuukausille vuonna 2022, kun tukikuukausia saattoi nostaa kymmenen kappaletta.

⁵ Kyseessä siis keskimääräinen lainasumma kuukaudessa vuoden jaksolla, kun lainaa ei saa kuin tukikuukausien aikana.

⁶ Opintolainaa ei sisällytetä esimerkkilaskelmiin, koska kyseessä ei ole tulonsiirto vaan vapaaehtoinen, takaisinmaksettava rahoitusinstrumentti. Opintolainan nostaminen perustuu opiskelijan omaan harkintaan, ja lainan käyttö, nostomäärät sekä ajoitus vaihtelevat merkittävästi opiskelijoiden välillä. Toisin kuin verot ja etuudet, opintolaina ei ole osa lakisääteistä tulonmuodostusta, vaan kasvattaa kotitalouden käytettävissä olevia varoja vain tilapäisesti lisäten samalla velkaantumista. Tämän vuoksi opintolainan sisällyttäminen ostovoimalaskelmiin heikentäisi esimerkkien vertailtavuutta ja voisi johtaa harhaan tulkitsemalla velkarahoituksen pysyväksi toimeentuloksi.

KUVIO 13. OSTOVOIMA 2022-2027

Labore, Tilastokeskus

Taloudellisen ympäristön kuvaus

Taloussympäristö

- Opiskelijan inflaatio pysyttelee runsaan parin prosentin tuntumassa vuosina 2026–2027.
- Vuokrat, joiden osuus kulutuskorista on 44 %, ennustetaan nousevan 3,2 prosenttia vuonna 2026 ja 3,8 prosenttia vuonna 2027.

Politiikkatoimenpiteet

- Vuonna 2024 tehtiin monia muutoksia asumistukeen. Muun muassa perusomavastuu nousi 42 prosentista 50 prosenttiin niistä tuloista, jotka ylittävät asumistuen tulorajan. Lisäksi vuoden 2024 lainmuutoksissa pienennettiin asumistuen asumismenojen korvausprosenttia 80 prosentista 70 prosenttiin. Yleisen asumistuen 300 euron ansiotulovähennys poistui. 1.1.2025 alkaen yleiseen asumistukeen ei ole tehty indeksikorotuksia.
- 1.8.2025 opiskelijat alkoivat saada opintotuen asumislisää yleisen asumislisän sijaan. Asumislisän saanti on sidottu opintotukikuukausien käyttöön.
- Opintorahan määrä nostettua tukikuukautta kohden on vuodesta 2024 alkaen ollut 279,38 € ja sen taso on sittemmin ollut jäädytetty. Opintolainan maksimimäärä nostettua tukikuukautta kohden nostettiin 850 euroon 2025.
- Tuloveroasteikkoon on tehty oletettua palkkakehitystä vastaavat inflaatiotarkastukset vuodelle 2027.

LIITTEET

Liitetaulukko 1. Esimerkkiperhelaskelmien oletukset

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Ansiotasoindeksin muutos (%)	2,4	2,4	4,2	3,1	2,6	3,0	2,7
Vuokraindeksin muutos (%)	0,8	1,0	2,1	2,5	1,0	3,2	3,8
Kunnallisveroprosentti (%)							
Helsinki	18,00	18,00	5,36	5,30	5,30	5,30	5,30
Tampere	20,25	20,25	7,61	7,60	7,60	7,60	7,60
Vaasa	21,00	21,00	8,36	8,40	8,40	8,40	8,40
Kajaani	21,00	21,00	8,36	8,40	8,40	8,40	8,40
Työeläkeindeksi	2631	2691	2874	3037	3077	3104	3157
Muutos (ansiotaso 20 % + khi 80 %)	0,5	2,3	6,8	5,7	1,3	0,9	1,7
Palkkakerroin	1,465	1,501	1,558	1,637	1,673	1,712	1,763
Muutos (ansiotaso 80 % + khi 20 %)	1,3	2,5	3,8	5,1	2,2	2,3	2,6
Asuntolainojen kesikorko, koko kanta (%)	0,80	1,14	3,32	3,94	3,04	2,65	2,26
Kansaneläkeindeksi	1639	1699	1805	1911	1930	1939	1964
Muutos(%)	0,4	3,6	6,1	5,7	1,0	0,5	1,3
Kuluttajahintaindeksin muutos (%)	2,2	7,1	6,2	1,6	0,3	1,7	2,0
Ansiotasoindeksin muutos, VM 22.9. (%)			4,2	3,1	3,0	3,6	3,0

Liitetaulukko 2. Työntekijäperheen (2 lasta) tulojen kehitys

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Ansiotulot (brutto, €/kk)	5160	5730	5950	6187	6068	6243	6406
Saadut tulonsiirrot (€/kk)	200	216	200	200	200	200	200
Verot ja veronluontoiset maksut (€/kk)	1152	1384	1434	1464	1388	1405	1449
Käytettävissä olevat tulot (€/kk)	4208	4562	4715	4923	4880	4997	5114
Verojen osuus bruttotuloista (%)	22,3	24,2	24,1	23,7	22,9	22,5	22,6

Liitetaulukko 3. Yksinhuoltajaperheen (1 lapsi) tulojen kehitys

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Ansiotulot (brutto, €/kk)	2752	2843	3073	3193	3276	3375	3466
Saadut tulonsiirrot (€/kk)	326	331	350	364	366	342	344
Verot ja veronluontoiset maksut (€/kk)	639	661	738	748	762	782	816
Käytettävissä olevat tulot (€/kk)	2438	2513	2685	2810	2880	2935	2993
Verojen osuus bruttotuloista (%)	23,2	23,3	24,0	23,4	23,3	23,2	23,6

Liitetaulukko 4. Yksinasuvan lesken tulojen kehitys

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Ansiotulot (brutto, €/kk)	2206	2273	2591	2655	2724	2806	2882
Saadut tulonsiirrot (€/kk)	328	341	362	383	387	389	394
Verot ja veronluontoiset maksut (€/kk)	553	569	643	638	652	641	670
Käytettävissä olevat tulot (€/kk)	1981	2044	2310	2401	2459	2534	2585
Verojen osuus bruttotuloista (%)	25,0	25,1	24,8	24,0	23,9	22,8	23,3

Liitetaulukko 5. Yksinasuvan opiskelijan tulojen kehitys

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Ansiotulot (brutto, €/kk)	1039	1088	1161	1202	1234	1271	1305
Saadut tulonsiirrot (€/kk)	342	335	354	193	113	271	271
Verot ja veronluontoiset maksut (€/kk)	89	97	105	102	99	109	113
Käytettävissä olevat tulot (€/kk)	1482	1541	1661	1550	1504	1684	1715
Verojen osuus bruttotuloista (%)	8,6	9,0	9,0	8,5	8,0	8,6	8,6

Esimerkipalkansaajien taulukkopalkat ja palkkaurat

Seuraavaan taulukkoon on kerätty raportin esimerkkikotitalouksiin kuuluvien palkansaajien taulukkopalkat, aloituspäivämäärineen ja lähdeviitteineen. Taulukkopalkat perustuvat kunkin alan voimassa oleviin työehtosopimuksiin ja virallisiin neuvotteluratkaisuihin, ja ne kuvaavat koko-aikaista peruspalkkaa ilman muun muassa henkilökohtaisia tai työaikaan sidottuja lisiä. Taulukossa on lisäksi Tilastokeskuksen palkkarakennetilastosta poimittu kokonaisansioiden mediaani valitun sukupuolen ja työnantajasektorin osalta ammateittain, jota on käytetty laskelmissa joko sellaisenaan täysiaikaisille keski-ikäisille palkansaajille tai lähtökohtana kunkin ikätilanteeseen sovitetulle palkalle, jotta esimerkkihenkilöiden tulot heijastaisivat mahdollisimman realistisesti tehtävässä toteutunutta ansiotasoa. Osa-aikaisesti työtä tekevien kohdalla on hyödynnetty kunkin sukupuolen, ammatin ja sektorin osa-aikaisen kokonaistuntipalkan mediaania ja määritetty kuu-kausipalkka tehtyjen tuntien ja kokemuslisien mukaan. Taulukkopalkat on koottu tähän liitteeseen täydentäväksi aineistoksi, jonka tarkoituksena on helpottaa lukijaa hahmottamaan peruspalkan osuutta kokonaisansioista. Vuosien 2025–2027 osalta kokonaisansioiden mediaani on laskettu Laboren ansiotasoindeksiennusteen perusteella. Taulukkopalkkojen kehitys puolestaan perustuu sovittuihin yleiskorotuksiin, mikäli uusia palkkataulukoita tai muita eriä ei ole vielä vahvistettu.

Taulukkopalkkojen ja palkkarakennetilaston mediaaniansioiden vertailu osoittaa, että vuoro-työtä ja epäsäännöllisiä työaikoja sisältävillä aloilla toteutunut kokonaisansion mediaani poikkeaa selvästi taulukkopalkasta. Käytännössä palkansaajien kokonaispalkka muodostuu taulukkopalkan lisäksi useista sopimuskohtaisista ja henkilökohtaisista eristä, kuten yleiskorotuksista, paikallisista ja järjestelyvaraeristä, kehittämisohjelmaeristä, yhteensovittamiseristä, kertaeristä, sekä erilaisista kokemus-, vastuu- ja työaikaan sidotuista lisistä. Erityisesti vuorotyössä ja epäsäännöllisissä työajoissa lisien merkitys kokonaisansioille voi olla huomattava, missä taulukkopalkka aliarvioi systemaattisesti todellista ansiotasoa. Sen sijaan aloilla, joilla vuorotyö on harvinaisempaa ja työajat säännöllisempiä, taulukkopalkan ja toteutuneen kokonaisansion välinen ero on selvästi pienempi. Tämä korostaa taulukkopalkkojen käyttöä ensisijaisesti palkan perusosan mittarina eikä sellaiseen toteutuneen palkkatason mittarina.

Liitetaulukot 6a–6d. Esimerkkipalkansaajien taulukkopalkat ja toteutunut ansiokehitys amma-
teittain 2021–2027

Liitetaulukko 6a. Päiväkotien ja muiden laitosten lastenhoitajat ym. (naiset) 53111, S11–12, S15

Vuosi	Kokoaikaisten palkansaajien kokonaisansion mediaani (€/kk)	Lastenhoitaja (G16B, G17B pk-seutu, alkaen pvm.), kokoaikainen, alk. pvm.	Taulukko- palkka (€/kk)	Lähde
2022	2196	1.9.2022	2001	https://www.jhl.fi/app/uploads/2023/06/Yksityisen-sosiaalipalvelualan-palkkataulukot-2023-2025.pdf
2023	2345	1.9.2023	2112	https://www.tehy.fi/system/files/mfiles/muu_dokumentti/yksityisen_sosiaalipalvelualan_tyoehtosopimus_1.5.2023_-_31.12.2025_id_18172.pdf
2024	2428	1.8.2024	2196	https://www.tehy.fi/system/files/mfiles/muu_dokumentti/yksityisen_sosiaalipalvelualan_tyoehtosopimus_1.5.2023_-_31.12.2025_id_18172.pdf
2025	2491	1.8.2025	2240	https://www.tehy.fi/system/files/mfiles/muu_dokumentti/yksityisen_sosiaalipalvelualan_tyoehtosopimus_1.5.2023_-_31.12.2025_id_18172.pdf
2026	2566	1.8.2026	2291	https://www.kt.fi/sopimukset/kvtes/2025-2028/kokoteksti
2027	2635	1.8.2027	2337	https://www.kt.fi/sopimukset/kvtes/2025-2028/kokoteksti

Liitetaulukko 6b. Lähihoitajat (naiset), 5321, S13132

Vuosi	Kokoaikaisten palkansaajien kokonaisansion mediaani (€/kk)	Lähihoitajan (esim. vanhustyö, 02SOS06A → 1.2.2024 alk. S4SAM100) alk. pvm.	Taulukko- palkka (€/kk)	Lähde
2021	2837	1.9.2021	2064	https://www.kt.fi/sopimukset/sote/2022/liite-2-perupalveluhenkilosto-sosiaalihuollon-henkilosto
		1.6.2022	2110	https://www.kt.fi/sopimukset/sote/2022/liite-2-perupalveluhenkilosto-sosiaalihuollon-henkilosto
2022	2931	1.10.2022	2120	https://www.kt.fi/sopimukset/sote/2022/liite-2-perupalveluhenkilosto-sosiaalihuollon-henkilosto
2023	3168	1.6.2023	2167	https://www.tehy.fi/system/files/mfiles/muu_dokumentti/yksityisen_sektorin_peruspalkat_paivitetty_13.5.2024_id_18388.pdf
		1.2.2024	2350	https://www.tehy.fi/system/files/mfiles/dokumentti/sote-sopimus_liite_4_id_18331.pdf
2024	3292	1.6.2024	2403	https://www.tehy.fi/system/files/mfiles/dokumentti/sote-sopimus_liite_4_id_18331.pdf
2025e	3378	1.10.2025	2463	https://www.tehy.fi/system/files/mfiles/dokumentti/julkisen_sektorin_palkat_sote-sopimus_1.6.24_ja_1.10_seka_kvtes_1.2.25_ja_1.10.25_seka_1.8.26_id_19814.pdf
2026e	3479	1.8.2026	2519	https://www.kt.fi/sopimukset/kunta-ja-hyvinvointialan-sopimusratkaisu-2025-2028/hyvinvointialan-sopimuskorotukset
2027e	3573	1.4.2027	2570	https://www.kt.fi/sopimukset/kunta-ja-hyvinvointialan-sopimusratkaisu-2025-2028/hyvinvointialan-sopimuskorotukset

Liitetaulukko 6c. Lastenhoitajat ja koulunkäyntiavustajat (naiset), 531, S0

Vuosi	Kokoaikaisten palkansaajien kokonaisansion mediaani (€/kk)	Koulunkäynnin avustaja (05KOU060 → 5KOU52B1), alk. pvm.	Taulukko- palkka (€/kk)	Lähde
	2340	1.4.2021	1962	https://www.kt.fi/sopimukset/kv-tes/2022-2025/kokoteksti
		1.6.2022	2008	https://www.kt.fi/sopimukset/kv-tes/2022-2025/kokoteksti
2022	2395	1.10.2022	2018	https://www.kt.fi/sopimukset/kv-tes/2022-2025/kokoteksti
2023	2509	1.6.2023	2063	https://www.tehy.fi/system/files/mfiles/dokumentti/julkisen_sektorin_peruspalkat_sote-sopimus_1.2.2024_ja_kvtes_1.6.2023_id_18317.pdf
2024	2593	1.6.2024	2109	https://www.tehy.fi/system/files/mfiles/dokumentti/julkisen_sektorin_peruspalkat_sote-sopimus_1.2.2024_ja_kvtes_1.6.2023_id_18317.pdf
		1.2.2025	2329	https://www.kt.fi/sopimukset/kv-tes/2025-2028/kokoteksti
2025e	2660	1.10.2025	2388	https://www.kt.fi/sopimukset/kv-tes/2025-2028/kokoteksti
2026e	2740	1.8.2026	2442	https://www.kt.fi/sopimukset/kv-tes/2025-2028/kokoteksti
2027e	2814	1.8.2027	2491	https://www.kt.fi/sopimukset/kv-tes/2025-2028/kokoteksti

Liitetaulukko 6d. Matkustuspalvelutyöntekijät, konduktöörit ja oppaat (miehet), 511

Vuosi	Kokoaikaisten palkansaajien kokonaisansion mediaani (€/kk)	Konduktööri (LK 11, 182p), alk. pvm.	Taulukko- palkka (€/kk)	Lähde
2021	2922	1.4.2021	2416	https://ytn.fi/app/uploads/2018/11/vr-tes-2018-2021.pdf
2022	3438	1.6.2022	2465	https://www.jhl.fi/app/uploads/2023/03/TES-Rautatieala-2022-2024_final.pdf
2023	3551	1.5.2023	2539	https://www.jhl.fi/app/uploads/2023/05/Rautatiealan-tyoehtosopimus-kaupunkiraide-liikenne-1.3.2023-31.3.2025.pdf
2024	3692	1.6.2024	2615	https://www.jhl.fi/app/uploads/2023/05/Rautatiealan-tyoehtosopimus-kaupunkiraide-liikenne-1.3.2023-31.3.2025.pdf
2025	3788	1.8.2025	2680	https://www.jhl.fi/app/uploads/2023/05/JHL-TES-Rautatieala-2025-2028-FINAL.pdf
2026	3902	1.7.2026	2758	https://www.jhl.fi/app/uploads/2023/05/JHL-TES-Rautatieala-2025-2028-FINAL.pdf
2027	4007	1.7.2027	2824	https://www.jhl.fi/app/uploads/2023/05/JHL-TES-Rautatieala-2025-2028-FINAL.pdf

Miten suomalaisten hyvinvointipalveluiden työntekijöiden ostovoima on kehittynyt viime vuosina? Tässä julkaisussa Laboren tutkija Milla Nyyssölä tarkastelee verojen ja sosiaaliturvan muutosten sekä ansiokehityksen vaikutusta neljän JHL-esimerkkikotitalouden kautta. Työntekijätason tuloluokassa myönteinen tulokehitys perustuu pääosin ansiotulojen kasvuun. Veromuutosten vaikutus jää vähäiseksi, ja sosiaaliturvan muutokset puolestaan hidastavat tulokehitystä.

POSITIO ON JHL:N YHTEISKUNNALLINEN JULKAISUSARJA, JOSSA JULKAISTAAN JHL:N TUTKIMUSTOIMINNAN TULOKSIA JA PERUSTELTUJA TOIMENPIDE-EHDOTUKSIA.

JULKISTEN JA HYVINVOINTIALOJEN AMMATTILIITTO • JHL.FI

Positio # 6

2026